

V. évfolyam 11. szám

2015. november

Komárom-Esztergom megyei könyvtárszakmai folyóirat
(A Téka Téma utódja)

<http://kemlib.jamk.hu>
kemlib@jamk.hu

Kiadja a József Attila Megyei és Városi Könyvtár

2800 Tatabánya, Fő tér 2. **Felelős kiadó** dr. Voit Pál igazgató

Felelős szerkesztő: Szilassi Andrea. **Rovatvezetők:**

Erősné Suller Ildikó, dr. Horváth Géza, Feketsné Kisvarga Anita, Kissné Anda Klára, Mikolasek Zsófia,
Nagy Edit, Szilassi Andrea, Vitéz Veronika.

Design: Török Csaba. **Műszaki szerkesztő:** Szilassi Andrea

ISSN 2062-5782

TARTALOM

Megyei körkép

Pap Zsuzsanna (Tatabánya)

Könyvtárak és IKR rendszerek együttműködése a sikeres ODR szolgáltatásért – 15. Országos ODR konferencia Tatabányán4-8. oldal

Szilassi Andrea (Tatabánya)

Közelgő pályázatok eMagyarország pontok és e-tanácsadók számára.....8-10. oldal

Kissné Anda Klára (Tatabánya)

Hogyan viszonyul a profit az örök élethez? 11-13. oldal

Nász János (Tatabánya)

Öko-est: Összhangban a világmindenség rezgésével, harmóniában önmagunkkal..... 13-14. oldal

Feketsné Kisvarga Anita (Tatabánya)

Mondák, legendák a csillagos égen 14-16. oldal

Kissné Anda Klára – Adorján Mária (Tatabánya)

Táncoljuk össze a térséget 16-18. oldal

Csombor Erzsébet (Esztergom)

Angyal a Helischer József Városi Könyvtárban 19-20. oldal

Csombor Erzsébet (Esztergom)

Sors és önismeret a mesehős útján keresztül – Dr. Kádár Annamária előadásáról 20-22. oldal

Csombor Erzsébet (Esztergom)

Köztünk élnek: dr. Felföldi Éva orvos 22-23. oldal

Csombor Erzsébet (Esztergom)

A Szent Korona őrzésének története – Előadás a könyvtárban..... 24-25. oldal

Mi történt a KSZR háza táján?

Mikolasek Zsófia (Tatabánya)

6. KSZR Műhelynap - A KSZR hatékony működtetése és a szolgáltatások népszerűsítése 26-27. oldal

Kitekintő

Vitéz Veronika (Tatabánya)

A Magyar Országos Közös Katalógus Egyesület (MOKKA) közgyűlése 28-29. oldal

Nász János (Tatabánya)

Változó világ I-II. – Ökológiai előadássorozat Budapesten 29-32. oldal

Szilassi Andrea (Tatabánya)

Előadásajánlat a TED-ről: Manu Prakash origami mikroszkópja és Steve Howard ötletei a fenntartható jövőért..... 32-33. oldal

Gyereksarok

Erősné Suller Iláikó (Tatabánya)

Világgá megyek! – Népmesékkal reggeltől estig 34-35. oldal

Zimonyi Zsanett (Esztergom)

Kozák Ágnes könyvbemutatója az esztergomi gyermekkönyvtárban 35. oldal

Honismeret, helyismeret

Bartók Gertrud (Tatabánya)

Jó étvágyat, Samu! – avagy paleolit étrenden élt-e az ember

a paleolitikumban? 36-38. oldal

Egyesületi élet

Kissné Andá Klára (Tatabánya)

A jubileumi konferenciától a Fitz-díj bizottságig 39-42. oldal

Feketsné Kisvarga Anita (Tatabánya)

Egy nap Bajnán 43-44 oldal

Klikk

Vitéz Veronika (Tatabánya)

Hírek a közösségi média világából 45-46. oldal

Megyéink könyvtárai a sajtóban

Nagy Edit (Tatabánya)

2015 október-novemberi cikkek bibliográfiája 47-50. oldal

Könyvtárak és IKR rendszerek együttműködése a sikeres ODR szolgáltatásért – 15. Országos ODR konferencia Tatabányán

PAP ZSUZSANNA

2015-ben már másodszor nem a Komárom-Esztergom Megyei Könyvtári Hét záró programjaként tartottuk meg a XV. ODR konferenciát, hanem egy héttel eltolva 2015. október 19-én „Egyedül nem megy”: Könyvtárak és IKR rendszerek együttműködése a sikeres ODR szolgáltatásért címmel. Több könyvtár kérését megfogadva döntöttünk amellett, hogy a hagyományokkal szakítva egy héttel későbbre helyezzük át a konferencia időpontját, hiszen az Országos Könyvtári Napok eseményei keretében több ODR tagkönyvtár a Könyves Vasárnapon is számos rendezvénnyel, rendkívüli nyitva tartással, meglepetéssel várja az érdeklődőket, és országos szakmai továbbképzés lévén szerettük volna biztosítani minél több kollégának, hogy az előbb említett programsorozat zárórendezvényét követő héten el tudjanak jönni.

Dr. Voit Pál. Fotó: Török Csaba

Dr. Voit Pál igazgató köszöntőjében hangsúlyozta, hogy az idei konferencia két dologtól volt különleges. Egyrészt azért, mert nem csupán a MOKKA és ELDORADO fejlesztésének, működésének aktuális helyzetére fókuszáltak, hanem egy asztalhoz ültették az IKR fejlesztőket, hogy a másik oldal is kifejtse véleményét, és ez segítse a problémák közös megoldását. Másrészt azért is volt egyedi ez a nap, mert jelen volt az érsekújvári Anton Bernolák Járási és Városi Könyvtár igazgatónője és munkatársai. Velük a konferencia után aláírták a két könyvtár közötti együttműködési megállapodást, amelynek része, hogy a Felvidéken, magyar nyelven felsőoktatásban tanulók számára a nemzetközi könyvtárközi kölcsönzést tehermentesítve közvetlenül küldik Tatabányáról a kért dokumentumokat Érsekújvárra.

A konferencia résztvevői. Fotó: Török Csaba

A konferencia első előadásában Nagy Judit, a Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár könyvtárközi kölcsönzéssel foglalkozó kolléganője *Az ODR jelene és a fejlesztési tervek egy országos felmérés tükrében* címmel beszámolt a résztvevőknek az ODR portált

használó könyvtárak körében 2015. május és szeptember között végzett felmérés eredményéről. A felmérés célja az volt, hogy az ODR kérsnyilvántartó rendszer használatáról képet kapjanak, megtudják, hogy mennyire elégedettek a használók, valamint a fejlesztés irányait felmérjék. A kérdőívet összesen 175 könyvtár töltötte ki, ami a jelenlegi felhasználók 26 %-a. Az ODR tagkönyvtárak 66 %-ától kaptak választ, ami lényegesen jobb arány az előzőekhez képest. A kitöltők 63 %-a régi használó, a válaszadók 20 %-a a megújult ODR 2012-es indulása óta regisztrált, 68 %-a inkább kérő könyvtárnak, 29 %-a pedig kérő és szolgáltató könyvtárnak jelölte magát. 71 válaszadó könyvtár éves forgalma 50 alatti, 25-é meghaladja az évi 1000 kérést, így elmondható, hogy különböző szintű használók elégedettségét lehetett vizsgálni.

Nagy Judit. Fotó: Nagy Ádám

A felmérés keretében az ODR rendszer hat tevékenységi csoportjának 35 funkciójáról kaptak képet. Az átlagos tetszési index 4,41 egy ötfokú skálán. A felmérés eredménye kimutatta, hogy különféle könyvtárak, különféle módokon használják a rendszert, de ennek ellenére szívesen alkalmazzák munkájuk segítésére. A felmérés eredménye és a válaszadók konkrét kérései alapján a fejlesztés tervek: a rendszer gyorsítása, működésének stabilitása; tanfolyamsorozat a tudás mélyítése céljából; együttműködés a MOKKA-val az adatbővítés megvalósulása érdekében; új funkciók beépítése: egyedi kérsfeladás kényelmesebbé tétele, mobil alkalmazások, e-mailes értesítések, felhasználói csomagok; statisztikák bővítése. A felmérés alátámasztotta, hogy a rendszer lelőhely-

nyilvántartás és kérés-adminisztráció funkciója eredményesen használható a napi munka során, így mindenképpen érdemes a fenntartásra és bővítésre a könyvtárak által megfogalmazott pontokon.

Bánkeszi Katalin. Fotó: Nagy Ádám

A konferencia második előadásában *Bánkeszi Katalintól*, a Könyvtári Intézet igazgatójától egy összefoglalást kaptunk az országos rendszerek jövőképeéről a MOKKA-ODR az országos szolgáltatások rendszerében címmel. 2008-ban elindult országos fejlesztések keretében egy ponton, egy nagyobb összeg ráfordításával olyan szolgáltatások jöhettek létre, amelyek több funkciót tudnak magunkba foglalni, és minden könyvtárnál beépíthetők a szolgáltatások körébe. Emiatt az adatbevitelt könnyíteni kellett, a rendszerekhez való csatlakozást egyszerűbbé, egységesebbé kellett tenni. A 2008-2011-es időszakban a háttérben lévő közös adatbázist ténylegesen egységesítették, és egy adatbeviteli csatornán érkeznek az adatok a nagyobb szolgáltatásokba, a MOKKA és ODR rendszerébe. Nagyon fontos, hogy az adatokat egy helyen beolvasva több célra használhatjuk, ezért is történt meg az egyesítés. A pályázati rendszer elején kiemelt országos program jött létre, ami visszatekintve nem volt jó megoldás, hiszen mindenki önálló pályázatban dolgozott, így nem lehetett a résztvevő nagy könyvtáraknak konzorciumban pályázni, és így az integrációt nem lehetett teljes körűen véghezvinni. Önmagukban nagyon jól működnek a szolgáltatások, és együtt is működnek, de a szolgáltató felületen több lényeges funkciót nem

lehetett megvalósítani, mivel az akkori pályázati lehetőség nem tette lehetővé. Ezeket a hiányokat újabb pályázati menetben szeretnék létrehozni, mint ahogy azóta létrejött az ELDORADO: az elektronikus dokumentumok könyvtári szolgáltatásának központi szolgáltató rendszere. Fontos feladat, hogy a három országos rendszert (MOKKA, ODR és ELDORADO) összeépítsék. Ami részben valósult meg, az a rendszerek közötti átjárhatóság, ami a következő lépcsőben teljesebbé válhat. A könyvtárak nélkül ezek a szolgáltatások nem létezhetnek, a könyvtárak a saját rendszerükben írják le a gyűjteményüket. Az adatbevitel során találkozunk először a könyvtárak ezekkel a rendszerekkel: bibliográfiai rekordokat, lelőhelyeket, példányadatokat, könyvtári adatokat töltenek fel. A jövőbeni terv, hogy a Könyvtárnyilvántartó legyen a könyvtárakról szóló adatbázis, pontos adatokkal, szolgáltatási politikával. Terv az is, hogy egy digitális állományról képzett másolatot egy központi digitális archívumban tárolhatunk majd az ELDORADO mögötti digitális tárban. Hosszú távú cél ezeknél az országos könyvtári szolgáltatásoknál, hogy a jelenlegi ODR-ből létrejöjjön egy ODIR rövidítésű rendszer, azaz Országos Dokumentum- és Információs Szolgáltató Rendszer. Így az eddigi információ-szolgáltatást teljesebbé tehetnénk más forrásokkal, ahol nem csak könyvtári adatok integrálódhatnak, hanem pl. kiadói, forgalmazói adatok. Megoldandó feladatok: egységes könyvtári leírások, névterek központi szolgáltatása, külső adatforrások integrálása, központi digitális archívum, országos szolgáltató rendszer(ek).

Fotó: Csejtei Zsolt

A délutáni program a gyakorlati problémák áttekintésével telt. Fotók: Csejtei Zsolt

A konferencia utolsó előadásában *Sándor Ákostól*, az SZTE Klebelsberg Könyvtár osztályvezető kollégájától a közös katalógusba betölteni kívánt rekordok importálása során összegyűjtött problémákat, tapasztalatokat ismertük meg a jövőbeni gördülékenyebb munka érdekében. Az előadás elején a rekordküldések mikéntjéről, a küldés során előforduló problémákról kaptunk felvilágosítást. A rekordok MOKKA irányában történő küldése kétféleképpen valósul meg: az egyik megoldás, amikor a helyi IKR-ben a feldolgozó könyvtáros elmenti a rekordot és egy másolati példány rögtön látható a közös katalógusban, a másik pedig az, amikor bizonyos időközönként kötegelve, exportálás után töltődnek be a rekordok. A rekordküldésnél sok log-fájl keletkezik, megpróbálják az összes lehetséges történetet rögzíteni, a részletező log-fájlból pedig látható, hogy melyik katalógusból milyen adatok érkeztek. A rekordfeltöltéssel kapcsolatban a MOKKA wikiben létrehozott szócikkben is olvasható, hogy vannak kötelező és ajánlott elemek. Az ajánlottak között található a karakterkódolás, ami esetén mivel nem kötelező a beállítása, ha a helyi IKR-ben változás történik, akkor szólni kell a MOKKA fejlesztőinek, mivel a MOKKA szerverén van egy beállítás, ami megmondja, hogy milyen karakterkódolás alapján érkeznek a rekordok. A rekordküldéseknél kiemelő még, hogy a kapcsolati problémák adódhatnak a helyi szerverek és tűzfalak valamilyen módosítása. Ha pályázati pénzből új szervert vásárol egy könyvtár, aminek új

azonosítója van, amire ha nem készítik el a megfelelő tűzfal szabályok, akkor a rekordküldés megakad. Ezután a rekordellenőrzés menetéről tájékoztatta a résztvevőket, ami több körön keresztül történik. Az első körös szintaktikai ellenőrzésnél, ha az adatrögzítés során a MOKKA szervere elutasítja az adatokat, akkor információt küld arról, hogy miért történt ez, ami alapján elvégezhető a módosítás. Ha az első körön átjutott a rekord, akkor következik a második ellenőrzés, aminek része a duplumok szűrése. Néhány dián beszélt a példányadatok feltöltéséről is. A leggyakoribb hiba, hogy nem létezik a példány katalógusának, lelőhelyének és allelőhelyének megfelelő gyűjtemény, amelyet a Könyvtárnyilvántartónál lehet javítani a hiányzó adatok megadásával. Amint az adatok rögzítésre kerülnek, akkor a háttérben futó alkalmazás módosítja az érintett rekordokat, hogy a felületet kiszolgáló Postgresql adatbázisba áttölthessenek. Az előadás végén néhány statisztikai információt ismertetett a rekordbetöltésekről. Az aggregált statisztikából kiderült, hogy 2015-ben több mint 1,5 millió rekord került betöltésre. Ez az impozáns adat abból adódott, hogy ebben az évben töltötték be az EPA, HUMANUS, MATARKA adatbázisok tartalmát. A MOKKA eredménye, hogy a magyarországi könyvtárak katalógizálási gyakorlatában egyfajta közeledést ért el, és így elmondható, hogy a rendszer alkalmas arra, hogy az országos szolgáltatások kiszolgálójaként funkcionáljon.

dr. Kenyéri Katalin is megtisztelte jelenlétével, gondolataival a tanácskozást. Fotó: Török Csaba

A délelőtti program zárásaként ún. **ODR fejlesztői fórumot** tartottunk, ahol az IKR fejlesztőktől megtudhattuk, hogy a rekordbetöltések és az adatbázis használata során felmerült problémákra milyen megoldásokat javasolnak. *Török Csaba*, a József Attila Megyei és Városi Könyvtár informatikus kollégája mellett, hogy moderátorként közreműködött, összefoglalta a JAMK rekordjainak betöltési problémáit a MOKKA-ODR katalógusba, elindítva ezzel a fejlesztői hozzászólásokat. Elsőként *Horváth Zoltánné* a T-Systems/OLIB könyvtári rendszerének csapatából mint IKR fejlesztő és az OCLC hazai kapcsolattartója fogalmazott meg két gondolatot a tapasztalatai kapcsán. Kiemelte az egységesítés és kooperáció jelentőségét. Járható útnak a rekordok teljességének létrehozása helyett inkább egy még elfogadható rekordminimumot tart megfelelőnek, ami pl. az OCLC gyakorlatában is így van. Ki kellene dolgozni a megfelelő elveket, kutatni kellene és betartatni. Magyarországon is létre kellene hozni egy olyan virtuális szakmai szervezetet, ami nem intézményhez kötött, nem hierarchikus és nagyon kreatív.

Thék György, Szilágyi Loránd, Horváth Zoltánné, Czoboly Miklós és dr. Koltay Klára. Fotó: Csejtei Zsolt

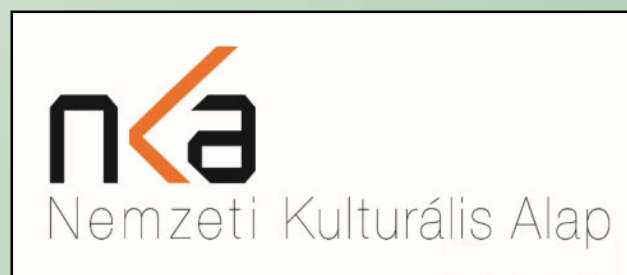
A mai társadalom nagyon adatfüggővé vált, ezek pontosításában a könyvtárosokra nagyon nagy szükség van, mert nincs még egy olyan szakma, ahol ezt ilyen szinten tanítják. A második hozzászóló *Thék György*, az Infoker Kft. képviselője volt, aki egy táblázat segítségével vázolta fel a TextLib könyvtári rendszer és Hunmarc viszonyát. Beszélt az export és import lehetőségekről, ez utóbbi esetben kiemelte, hogy

a rendszerben van egy érdekes lehetőség, ami legközvetlenebb módon kapcsolódik az ODR-hez, amikor is egy vonalkód beolvasásával lehet a TextLib-be importálni egy rekordot, úgy, hogy a vonalkód beolvasása után a program lekeresi a vonalkódhoz tartozó példányt, és létrehozza a példányt úgy, hogy kölcsönözhető legyen, valamint betölti a hozzá tartozó bibliográfiai leírást. Egy könyvtárközi kölcsönzés vége ebben az esetben az, hogy saját rendszerben tudunk kölcsönözni mástól kért dokumentumot, nem naplóban vagy füzetben rögzítve. Ezt követően *Szilágyi Áron*, a Szikla IKR képviselőjében az ügyfelek reflexióit fogalmazta meg. A kérések elsősorban komplett adatbázisok betöltésére vonatkoznak. Számukra segítség lenne, ha a MOKKA-ODR aratni tudná a rekordokat, amelyre Sándor Ákostól kapott válaszból megtudtuk, hogy ez a lehetőség adott. Legvégül *Czoboly Miklós*, a Monguz Kft. ügyvezetőjének véleményét, tapasztalatát ismerhettük meg. A MOKKA-ról sokféleképpen gondolkoznak a felhasználók negatívan és pozitívan is. Az igazság az, hogy a MOKKA egy több alrendszerből álló, összehangolt, egymásra épülő országos szolgáltatási rendszer, amely igyekszik a párhuzamosságot kiszűrni. A baj az, hogy fenntartása csak szándék szinten működik, a finanszírozása nem teljes egészében és kiszámíthatóan megoldott. Háttérszervezete nincs, olyan elhivatott emberek dolgoznak érte, akik egyéb főállású, fontos pozícióban dolgozók, és emiatt leterheltek. Ahhoz, hogy egy országos rendszert, ilyen hatalmas adatbázist megfelelően működtethessenek, ahhoz jó néhány emberből álló szervezetre lenne szükség.

Közös ebéd után a konferencia délutáni programja *Dr. Koltay Klára* közreműködésével a MOKKA-ODR felület használata során felmerült problémák áttekintése volt számítógépek mellett. Az olvasói regisztrációról és kérésfeladásról, a MOKKA-ODR katalógusában található analitikákról, a Könyvtárnyilvántartóban megadható számlázási adatokról és a bizonylatkezelésről volt szó.

A Nemzeti Kulturális Alap támogatásával megvalósult XV. Országos ODR konferenciára az

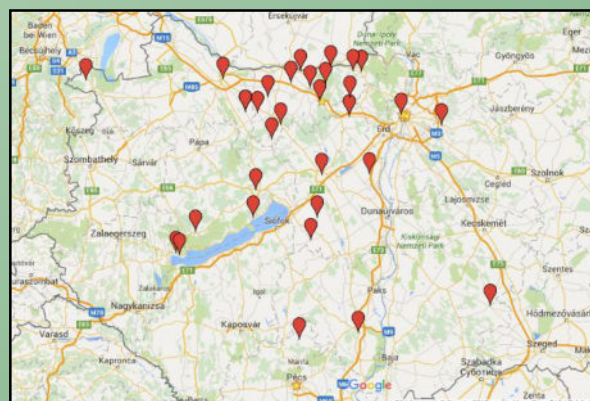
előző évekhez hasonlóan több mint 120 kolléga érkezett az ország minden tájáról. Visszajelzések alapján tartalmas, információdús tanácskozáson vettek részt. Az előadásokról készült videofelvételek megtekinthetők a videotorium.hu oldalon az előadások anyagával együtt. A konferencián készült fényképek a könyvtárunk honlapján található galériában <http://www.jamk.hu/galeria/index.php?/category/333> tekinthetők meg, a továbbképzésről megjelent publikáció a Könyvtári Levelezőlap folyóirat decemberi számában lesz olvasható.

Közelgő pályázatok eMagyarország pontok és e-tanácsadók számára

SZILASSI ANDREA

2015. november 23-án központi könyvtárunk adott helyet az eMagyarország Centrum regionális szakmai programjának. Az eseményre e-tanácsadókat, könyvtárosokat és intézményi fenntartókat vártak a szervezők. A program első felében előadások hangoztak el, később kérdéseket lehetett feltenni az elhangzottakkal vagy egyebekkel kapcsolatban. A vendégeket *dr. Voit Pál* távolléte miatt e sorok írója köszöntötte.

**32 településről 47 vendég érkezett a rendezvényre.
A térképet Szilassi Andrea szerkesztette.**

Szabó Kitti, dr. Berencsi Judit, Szilassi Andrea.

Fotó: Csejtei Zsolt

dr. Berencsi Judit projektmenedzser előadásában áttekintette az eMagyarország programot a 2003. évi kezdettől napjainkig átívelően. Az 1.0-val jelzett időszakban — amely 2006-ig tartott — a „Hozzáférést mindenkinek” megalapozása volt a cél. Az Informatikai és Hírközlési Minisztérium különféle ITP jelű pályázatokkal segítette az emberek és társadalmi szervezetek informatikai eszközökkel történő ellátását. Ebben az időszakban 3.053 db eMagyarország pont, közösségi internet-hozzáférési helyszín alakult meg. 2007-től kezdődően, a 2.0-val jelzett időszakban már a „Hozzáértést mindenkinek” volt a támogatás célja.

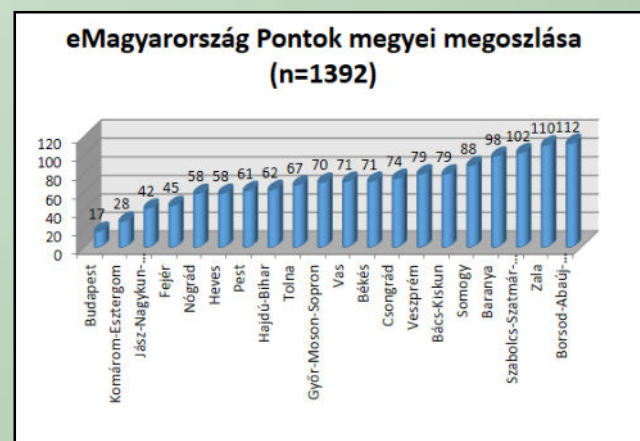

dr. Berencsi Judit. Fotó: Szilassi Andrea

Hallhattunk arról is, milyen sokrétű pályázati program segítette e célok megvalósulását. Berencsi Judit néhány gondolattal felidézte a Tudásod a jövőd projekt eredményeit, amely az eMagyarország Centrum, a KIH, 396 képző intézmény, valamint 800 e-tanácsadó közreműködésével valósult meg, Európai Unió

finanszírozással 2012-2013. között. E nagyszabású projekt során 87.287 személy vehetett át tanúsítványt nyelvtanfolyam sikeres elvégzéseért, illetve 27.478 fő kapott oklevelet valamilyen informatikai tanfolyam eredményeképpen. Közülük 77.817 fő hátrányos helyzetű térségben él, akik lakóhelyükhöz közel járhattak tanfolyamra.

Az előadó érintette az eMagyarország pontok hálózatát is. Jelenleg 1.158 településen, azon belül 1.392 helyszínen működik e-pont, amelynek feltétele volt, hogy megköttesen egy együttműködési megállapodás a fenntartó és a Centrum között.

Az előadó egyúttal bemutatta a **Kormányzati Informatikai Fejlesztési Ügynökség**, új felettes szervének tevékenységprofilját. Az eMagyarország Centrum ugyanis 2015. április 10. óta átkerült a NIIFI-től a KIFÜ szervezetéhez. A KIFÜ látja el a projektvezetési és elszámolási feladatokat az egész hazai infokommunikációs ágazatban 2014-től 2020-ig az európai uniós pályázatoknál. Ezek a pályázatok a jövő év első negyedétől kezdődően jelennek meg egymást követően a KIFÜ kiírásában.

Második előadásában hallhattunk részletesen a GINOP 3.3.1 pályázat terveiről. Az eMagyarország Centrum lesz a lebonyolító, koordináló szerv. A cél az **eMagyarország pontok infrastrukturális fejlesztése** lesz, amelyhez az internetszolgáltatás minőségének javítása, így például a WIFI biztosítása is hozzátartozik. Kiemelt cél még egy ún. **egységes szolgáltatás portfólió** megalkotása. Ennek

részeként létrejön egy egységes oktatási tudásbázis videó tutoriálokkal bizonyos e-szolgáltatások használatának bemutatásához. Az elérendő célok közé tartozik még, hogy minden e-pont egységesen jó színvonalon nyújtsa szolgáltatásait a jövőben. A projektben sor kerül az e-tanácsadók szervezett képzésére is. A GINOP 3.1.1 forrást rendel a hálózat arculati elemeinek megújításához is, valamint az eMagyarország név, mint márka újrapozícionálására **(re-branding)**. Összességében 2 milliárd forint kerül szétosztásra a projekten belül, amelyet 750 e-pont nyerhet el. A pályáztatás 2016. első negyedévében indul.

Szabó Kitti. Fotó: Szilassi Andrea

Szabó Kitti képzési menedzser részletebben is beszélt az eMagyarország Program indításáról, illetve az eMagyarország pontok szolgáltatásairól. Kiemelte az **eMagyarország Program stratégiai céljait**, amely a 2014-től 2020-ig tartó időszakra készült. A fejlesztési irányok a következők:

- A digitális írástudás fejlesztése, különösen a hátrányos helyzetű térségekben és a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok számára.
- Az információs írástudás növelése, (kiemelten ugyanebben a csoportban).
- Közösségi internet-hozzáférési pontok támogatása, megerősítése országszerte.
- A foglalkoztatás növelése érdekében egységes színvonalú, országos felnőttképzési programok szervezése.

Szabó Kitti második előadásában a **digitális szakadék csökkentésének lehetőségeiről** beszélt, amelyet a közelgő GINOP 6.1.2. jelű pályázat forrásával terveznek finanszírozni. Ezúttal nem lesz olyan széles körű a támogatott pályázatban résztvevők köre, mint a Tudásod a jövőd projektben volt. Az alapvető cél a digitális kompetenciák fejlesztése lesz a hátrányos helyzetű, digitális készségekkel nem rendelkező lakosság körében, különös tekintettel az alacsony iskolai végzettségű és munkavállalási korú személyeknél. Kiemelt cél az ország kevésbé fejlett régióinak területén élők bevonása a képzésekbe. Az **Infokommunikációs Egységes Referenciakeret** biztosítja majd, hogy a képzések színvonala és eredménye mindenütt egységesen megfeleljen az elvárt kívánalmaknak. A képzések várhatóan 2016 szeptemberében indulnak, és egy éven át tartanak. A 35 órás tanfolyamok teljes mértékben támogatottak lesznek a munkaképes korúak számára. Az e-tanácsadók és e-pontok hasonló közreműködő (mentori) szerepet játszanak majd e pályázat során, mint a Tudásod a jövőd projekt idején.

A négy előadás után körülbelül egy órán át kérdések és válaszok sora következett, kölcsönösen hasznos információcserét biztosítva a Centrum és az e-tanácsadói kör között. A szünetben bejártuk az érdeklődőkkel a könyvtár olvasótérét és a teraszt, majd az asztalokon felhalmozott finomabbnál finomabb enni-innivalók kerültek a középpontba. Kötetlen beszélgetésekre, ismerkedésre is sor került.

A rendezvény vendégei.
Fotó: Szilassi Andrea

Hogyan viszonyul a profit az örök élethez?

KISSNÉ ANDA KLÁRA

...vetődött fel a kérdés a **Keresztény Értelmiségek Szövetsége (KÉSZ) Tatabányai Csoportjának** rendezvényén a József Attila Megyei és Városi Könyvtár Fő téri központjában 2015. október 5-én. Az Országos Könyvtári Napok és a Komárom-Esztergom megyei Könyvtári Hét párhuzamosan zajlik a keresztény hét programjaival. Míg a megyei könyvtár értéktárákról szóló szakmai napját zárta, a KÉSZ első, megnyitót követő rendezvényét tartotta e délután.

Balogh László, a KÉSZ Tatabányai Szervezetének vezetője tagja köszöntötte a vendégeket.

Dr. Baritz Sarolta Laura nővér és *Fóris Ferenc* közgazdászok azt a problémakört boncolgatták, hogy hogyan helyezhető a gazdálkodás olyan alapokra, amelynek nem elsődleges célja a profittermelés. Kiindulási pontként 13. Leó pápa enciklikái szolgáltak, valamint saját tapasztalataik, hiszen az egész világot bejárták. A nővér anyagi javakat hátrahagyva lépett be a domonkosok közé, és tanítja az emberközpontú gazdaság elveit a Sapiencia Hittudományi Főiskolán. *Fóris Ferenc* világi munkatársként segíti az oktatómunkát ugyanott.

Az előadók mindenekelőtt bemutatták a főiskolát, amely 1999-ben emelkedett állami rangra. Teológiai képzést folytat nem nagy számban egyházi szolgálatot teljesítők és elkötelezett világiak számára a nagy múltú bencés, ferences és piarista rend, paptanárok és világi munkatársak

segítségével. 2001-ben a római Szent Anzelm Egyetem affiliált intézményévé vált. Keresztény társadalmi elvek a gazdaságban (KETEG) néven új szakirányt, posztgraduális szakot hoztak létre. Ennek célja a természetközpontú, keresztény elveken alapuló gazdálkodás módszereinek és eszközeinek oktatása. Az új alapokra helyezett közgazdaságtan-oktatás során az első évben a teológia és a filozófia bevezet az antropológiába. A második évben a társadalomtudományokra helyezi a hangsúlyt (jog, szociológia, etika stb.), a harmadik évben a gazdaságról és a vállalkozói szféráról tanulnak azok, akik ezt a fajta szemléletet elfogadják. A Corvinusra kiterjesztett oktatásban száznegyvenen vették fel ezeket a tárgyakat. Középiskolás program is indult. Tréningeket tartanak cégeknek, konferenciákat szerveznek, publikálnak, könyveket fordítanak, jelen vannak az interneten. Minden módon igyekeznek átadni azt a tudást, ami gondolkodásunkat az igazságosság irányába fordítja. Azt kívánják tudatosítani, hogy akkor tudunk a világ problémáin segíteni, ha másképp gondolkodunk. A KETEG e felé egy lépés.

Fóris Ferenc és dr. Baritz Sarolta. Fotók: Nagy Ádám

Lehet-e erényesen gazdálkodni? – szölt a tulajdonképpeni előadás címe, amire az előadók elméleti és gyakorlati válaszokat adtak. A dogma szerint a „jó keresztény” gazdasággal nem foglalkozik, mert pénzzel foglalkozni tisztátalan, „bűnös dolog”, a profit ördögtől való. A nővér mindenekelőtt azt tisztázta, hogy ez nem így van. Az anyagi javakkal foglalkozni kell, csak a közgazdaságtan tér el nagyon az eredeti szándéktól. Tőzsdei, piaci törvényszerűségeken alapszik, szemben az emberi erőforrásokkal. A

profitorientált, profitmaximalizálásra irányuló gazdaságban minden eszközzé válik, ahelyett, hogy az emberi értékek határoznák meg a gazdasági rendet. Az ember nem eszköze, hanem alapja a gazdaságnak. Matematikailag bizonyítható, hogy nagyobb lesz az össznyereség, ha együttműködünk a másikkal, és a gazdálkodás során figyelembe vesszük az erkölcsi normákat. Erkölcs és gazdaság kapcsolatában gazdaságetikáról beszélünk. Ha egy vállaltvezető erényes, akkor hatékonyabban képes vezetni, a bizalom költségcsökkentő hatású, és nő a profit. A haszonközpontú paradigmával szemben az erényközpontúság felfelé törő, dinamikus kiteljesedést tesz lehetővé: segíti az emberi kapcsolatokat, az erkölcsi szférában jelen van a mértékletesség és az igazságosság. A KETEG ezt a paradigmát gondolja megoldásnak a világ problémáira.

Nem mai gondolatok ezek. A Kr.e. IV–I. századtól (Platón, Arisztotelész, Cicero) a XV.–XVIII. századig, sokan lefektették a gazdaság alapelveit, mint a társadalmat szolgáló – és nem uraló – eszközt. Az egyház szerint sem a kapitalizmussal van baj. Marx és Engels gyűlölettel szállt szembe a tőkével, míg 13. Leó pápa szeretettel, egyben megfogalmazva, hogy tőkés és munkás egy rendbe tartozva, együtt, és ez által hatékonyabban képes munkálkodni. Ez az alternatív gondolkodásmód azért ennyire fontos, mert a gazdasági karok nem foglalkoznak a világ nyomasztó társadalmi problémáival, az egyenlőtlenséggel, a globális felmelegedéssel, ezért 2014 szeptemberétől újragondolják az elveket. A KETEG már tanítja.

Az előadók ezt követően az oikonomia (a ház népének szükségleteit kielégítő gazdasági folyamatban a pénz közvetítő eszköz – Arisztotelész) és a krematisztika (a Wall Street-i bankár szemlélet végtelen pénztermelő folyamata) szembeállításával, ábrákkal, nemzetközi példákkal igyekeztek megvilágítani és alátámasztani az új ember- és természetközpontú gazdasági alapelveket. Ebből a szempontból vizsgálva – mint mondták – az USA máris elveszíti gazdasági elsőségét.

Hogy mi vezérel működése során egy vállalkozást, egy nagyüzemet, mennyire figyel a valós szükségletekre és a használati értékre, az kiderül az alapítás okából, küldetésnyilatkozatából, beszámolóiból stb. Árulkodó, ha fenntarthatósági jelentést készít, amiben a még meg sem történtekeket írja le, vagy azzal foglalkozik hány embert, mennyi bérrel foglalkoztat. Ha piacvezető szerepét fitogtatja, bizonyára több a reklám, rövidebb élettartamú cikkeket kínál. A magát a jó részvényeivel reklámozó vállalat nem a közösség érdekeit szolgálja.

Fotó: Nagy Ádám

„A kereskedelem igazolása a kereskedő szándékán alapszik” (Firenzei Szent Antonin). Hogy ki, milyen szándékkal, identitással lép a kereskedelembé, az megmutatkozik abban, hogyan bánik a pénzzel, mire használja, mi a motivációja. Ma fordított értékrend uralkodik. A görögöknél még a munka állt a legalsó szinten és a szellem legfelül. Így gondolkodva nem lehet profitot termelni. Aquinói Szent Tamásra utalva „az erkölcsi jó a legfőbb jó”. *Fóris Ferenc* ez alapján mutatta be a háromdimenziós gazdaságot, amelyben az első és második szint az alapvető javakról, a harmadik a gazdaságról szól, mégis elhelyezhető benne a pénz, de mint a motiváló javak eszköze, a „szolgák szolgája”. A gazdaság célja a közjó. Kiteljesedéséhez, eléréséhez a profit csak eszköz. Partnerként kell egymásra tekinteni (ne csapjuk be a „vevőt”!), tisztességesen kell fogalmazni (ne „csúsztaskunk”!), erkölcsös módszerekkel érjük el a hasznot (adózunk-e?)!

Ember és társadalom, környezet és gazdaság összefügg. Hogy otthon, a családban vagy közösségben; az egyén, a család vagy egy vállalkozás milyen módszereket választ céljai eléréséhez, a viszonyosság elvén működik-e, ki tud-e lépni abból a nem kívánatos társadalmi spirálból, amihez hozzászoktunk, a keresztény, erkölcsös gondolkodással találunk helyes utat. Kezdő lépésként elgondolkodhatunk azon, hogyan tudnánk kevésbé szennyezni környezetünket? Elég érzékenyek vagyunk-e másokkal gondolatot cserélni? Az egyház társadalmi tanításával 35–40 központ foglalkozik, a pápai enciklikák, kortárs szerzők közül is jó néhányan. Tanulság: a keresztény embernek nem szabad a homokba dugnia a fejét, ha profitról, gazdaságról van szó, és ne feledjük, Jézusnak is kevés tanítványa volt kezdetben. A hallottak igencsak elgondolkodtatták a közel harminc résztvevőt. Az előadók több kérdésre válaszoltak, ám biztosak lehetünk abban, hogy ennél több fogalmazódott meg...

Öko-est: Összhangban a világmindenség rezgésével, harmóniában önmagunkkal

NÁSZ JÁNOS

Rohanó világunkban egy pillanatra megállva rendkívüli élményben volt részünk a József Attila Megyei és Városi Könyvtár októberi Öko-estéjén. *Kari Kazi*, azaz *Kazamér Károly* jógaoktató és hangtálakkal gyógyító mester volt a vendégünk. A rendezvény bevezetőjében arról beszélgettünk, hogy meg kellene foglalmaznunk magunknak azt, hogy miért is élünk. A boldogságot szeretnénk megteremteni magunknak, de leginkább kívülről várjuk a megoldásokat, a segítséget, mert szeretetre, elismerésre és megbecsülésre vágyunk. Kívülről elfogadjuk magunknak azokat a szokásos értékeket, amelyeket a környezetünk kínál. Azért élünk, hogy munkánkban kiteljesedjünk, továbbá gyerekünkért, családunkért, közösségünkért. Önmagunkról pedig sokszor elfelejtkezünk. És amikor méltatlanul háttérbe szorítjuk magunkat, akkor az életünkben egyszer csak, mint egy villámcsapás,

valami nagy probléma szokott történni. Megszokott életünk egyik napról a másikra szétesik, vagy akár egy nagy betegségen esünk át, esetleg amit szilárd pontnak hittünk, az hirtelen összeomlik. Pedig a változások azért vannak, azért jönnek, hogy mi magunk is változzunk, változtassunk. Gondolkodjunk el, hogy létezik valami túl is ezen a világon, kell valami többnek is lenni! Meg kell tanulnunk megismerni és szeretni önmagunkat!

Ezekkel a gondolatokkal és számos hozzászólással kellőképpen ellazultunk ahhoz, hogy befogadjuk a hangtálak megszólaltatásából áradó harmonizáló energiákat. A meditáció előkészítése után még egy pár mondat hangzott el a hangok szerepéről az életünkben. A világegyetemben minden, ami rezgést kelt, az végtelen számú variációban létezhet. Így akarva akaratlan hatnak ránk a hangok, a zenefajták, a beszéd és a beszélgetések. Földünk és testünk 70 %-a vízből áll. Tudnunk kell, hogy a víz kiválóan vezeti a hangokat. Ez a hangtálás módszer mechanikai alapja. A hangok testünk energiarendszerébe a víz elemen keresztül jutnak el - akaratunktól függetlenül. A hangtálak hangolása és készítése több száz éves technológián alapszik. Ismerve a test csakrarendszerét és annak frekvenciáját, azt a megfelelő hangokkal lehet harmonizálni, felerősíteni.

Fotó: Török Csaba

Az így keltett hatással ismét akadálytalanul tudjuk fogadni a természetből, a kozmoszból érkező rezgéseket. Tehát mindegyik tál, tálka (melyek nemesfém-ből készültek) másképpen hat,

de mint a kórusban is, összerendezik a testet egy gyönyörű dallá vagy szimfóniává. Megnyitva magunkat erre a csodálatos módszerre, megtisztulhatunk az addig elraktározott problémáinktól, gátlásainktól és érzelmi dugulásainktól. Csak hagyni kell mindezt elvárások nélkül! A csaknem félszáz résztvevő az eseményen lehet, hogy csak néhány pillanatra, de egy gyönyörű, csoportos rezgés-kórusra alakult át. Reméljük, hogy még folytatni fogjuk egy másik alkalommal, hiszen van még miről beszélnünk.

Az előadásról a TKTV tudósítását itt nézhetik meg: <https://www.youtube.com/watch?v=R9XH9FBo9ic>

Képgalériánk a rendezvényről:
<http://www.jamk.hu/galeria/index.php?/category/336>

Mondák, legendák a csillagos égen

FEKETSNÉ KISVARGA ANITA

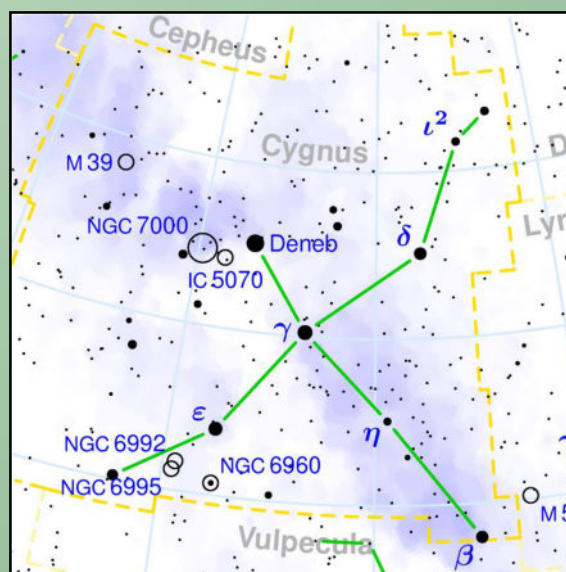

Moczik Csaba. Fotó: Török Csaba

A megyei könyvtár ÖKO-esték rendezvénysorozata november 30-án folytatódott az „Adventi-karácsonyi csillagles, magyar mondák, történetek, legendák” című előadással.

Az előadó, *Moczik Csaba* és a Felsőgallai Amatőr Csillagász Klub már nem először tettek eleget könyvtárunk, és a programsorozat házigazdája, Nász János meghívásának, és mindig érdekes, a laikusok számára is érthető prezentációval örvendeztették meg a hallgatóságot. Előadásunkban ezúttal a csillagokat, bolygókat

sokkal kevésbé a tudomány, mint inkább a mesék, mítoszok felől közelítették meg. S, hogy mitől volt ez adventi-karácsonyi csillagles? Nos, azért, mert elsősorban a téli égbolton felcsillanó égitesteket vettük számba. Elsőként a geocentrikus világkép kialakulásának kultúrtörténetét ismerhettük meg, majd a Kopernikusz által bevezetett, nagy változást hozó paradigmaváltásról: a heliocentrikus világképről hallhattunk. Megismerkedtünk az állatövi jegyekkel, melyek mindegyikéhez kapcsolt az emberiség a saját mitikus világlátásába illeszkedő mesét, legendát. Persze nemcsak a csillagjegyek, hanem más csillagképek is jól láthatók az égbolton szabad szemmel, ezek is számos mese, monda forrásul szolgáltak az elmúlt évezredekben. Mivel is kezdődhetne egy csillagképkeresés, mint a Göncölszekér felkutatásával, ami talán mindannyiunk számára segítség nélkül is megtalálható az égbolton. Sokszor – helytelenül – azt mondják, hogy ez a Nagy Medve csillagkép, de valójában annak csak egy része. Már az ókori görögök is társítottak hozzá mítoszt. A magyar mondavilágban Göncöl egy mindentudó táltos volt, akinek eltörött a szekérrúdja. Mivel senki nem segített neki, a szekérral együtt az égbe repült. A téli égbolt másik szembetűnő csillagképe, a Hattyú, melyet Északi Keresztnek is neveznek.

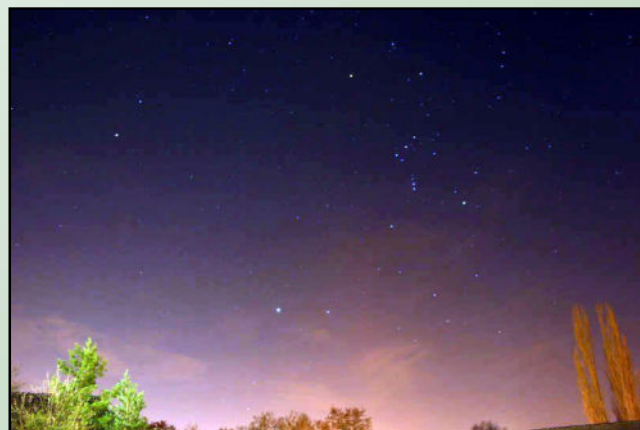
Hattyú csillagkép. Forrás:

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Cygnus_constellation_map.png#/media/File:Cygnus_constellation_map.png

Szintén könnyen felismerhetők az őszi-téli égbolton az Andromeda-csoport csillagképei. Andromeda Képheusz királynak és hiú feleségének, Kassiopeianak a gyönyörűséges leánya volt, akit a mítosz szerint egy sziklához kötözték, hogy a Cetusnak vagy Cetnek (Kétónak) feláldozzák. Erre azért volt szükség, mert az istenek megharagudtak Kassiopeia-ra, mivel azt állította, hogy ő még a nimfáknál is szebb. Büntetésül egy tengeri szörnyet uszított Posszeidon isten a királyságra. Ez volt a Cet vagy Kétó, ami számos embert elpusztított. A királyi pár azt a jóslatot kapta, hogy csak az vethet véget a vérengzésnek, ha saját lányukat áldozzák fel a szörnynek. Így hát nem volt mit tenni, Andromeda-t odaláncolták egy sziklához, és várták a szörnyű Cet felbukkanását, hogy beteljesítse a jóslatot. Perszeusz, a hős félisten, éppen akkor tartott arra, miután sikeresen levágta a szörnyű Medusza fejét. Medusza nemcsak a fején tekergőző kígyók miatt volt félelmetes, hanem azért is, mert aki a szemébe nézett, az nyomban kővé vált. Perszeusz ügyesen cserkészte be a szörnyet, a pajzsában tükröződve figyelte meg, majd a kellő pillanatban lecsapott rá, és lenyisszantotta a fejét. Miután végzett Meduszával, felugrott a gorgó nyakából kipattanó szárnyas lóra, Pégaszoszra, és repült az égen hazafelé. No, ekkor talált rá a sziklához kötözött Andromeda-ra, és az őt éppen bekapni akaró Cetre. Perszeusz a zsákmányként magánál tartott Medusza-fejet felmutatta a Cetnek, ami azonnal kővé változott. Így menekült meg Andromeda a szörnyű haláltól. A mítosz minden szereplője ott ragyog az őszi-téli égbolton, csak megfelelően sötét helyet kell találnunk, és egy jó csillagtérképpel kell felszerelkeznünk, ha látni akarjuk.

Szintén jellegzetes csillagkép az Orion, mely szabad szemmel nézve úgy néz ki, mint egy sötét háttérben felragyogó csokornyakkendő vagy pillangó. Az előadáson azonban alkalmunk volt megtekinteni egy olyan fotót az Orionról, melyet nagy felbontással készítettek. Ezen az látszott, hogy korántsem olyan nyugodt, és csendes a csillagkép hátere: bíbor színű, örvénylő csillagporok közepette áll az égen. Az Orion-köd,

mely a csillagkép belsejében található, szabad szemmel is látható.

Az Orion csillagkép. Készítette Sternenhimmelhal

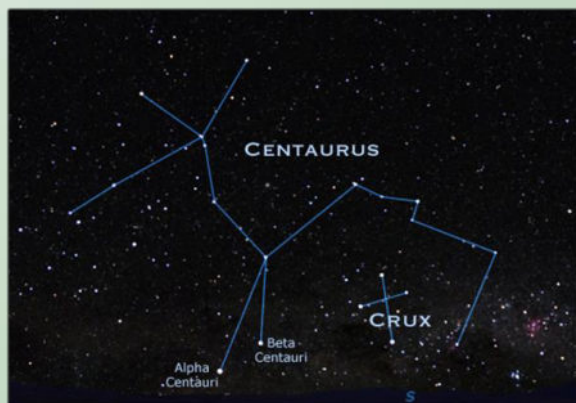
<https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Sternenhimmelhal.jpg#/media/File:Sternenhimmelhal.jpg>

Visszatérve a legendákhoz, Orion a görög mitológiában Posszeidon isten fia volt, egy vadász, aki Atlasz hét leányát (Plejádok, Hetes vagy Fiastyúk csillagkép) üldözte szerelmével, míg azok csillagokká nem váltak. Később sem volt szerencsés a szerelemben, mert a vadászat istennője, Artemisz sem viszonzta szerelmét, sőt egy nyíllal, más legendák szerint egy skorpióval megölte őt. A magyar népnyelv Kaszáscsillagnak nevezi. Eleink a csillagkép négy szélső csillagát összekötötték képzeletben, és egy égi mezőt képzeltek el, melyen az Orion övét alkotó három csillagalak kaszál. Mögöttük halad Sánta Kata, mely a közeli Nagy Kutya csillagkép legfényesebb csillaga a Szíriusz. A magyar mondavilágban ő viszi a kaszásoknak az ebédet, de soha nem éri utol őket, mert sánta, mivel a lábát a kaszások felsértik. Ha már a Nagy Kutya csillagkép is szóba került, érdemes megkeresni nemcsak maga a csillagkép, hanem a téli éjszakai égbolt legfényesebb csillagát, a Szíriuszt. Remegő, vibráló fénye miatt nevezhették el a görögök ezt a csillagtípust szeiriosznak, azaz pezsgőnek, perzselőnek.

Talán mindenki a saját csillagjegyéhez kapcsolódó mondákra volt a legjobban kíváncsi a mai estén. Télen, az éjszakai égbolton a Bika, az Ikrek, a Rák, az Oroszlán, és a Szűz csillagjegy látható, noha azt mondjuk, hogy ősztől tavaszig a Skorpió, a Nyilas, a Bak, a Vízöntő és a Halak

állatövi jegyében vagyunk. Ennek az az oka, hogy az aktuális csillagjegy mindig az, mely a Nappal együtt áll. Ezeket azonban nem láthatjuk, hiszen nappal vannak az égen. A téli időszakban ezért gyönyörködhetünk a már a rézkorban is ismert Taurus vagy Bika csillagképben, Kastor és Pollux, az ikertestvérek szép képében, a Héraklész mondakörébe tartozó Rák és Oroszlán csillagsoportosulásban, vagy a babiloni időktől kezdve egészen a középkorig a legnagyobb istennőket megtestesítő Szűz csillagképben.

Az előadás végén nézői hozzászólások, kérdések kerültek terítékre. Ezekből kiderült, hogy a Földünkhöz legközelebb eső csillagsoportosulás az Alfa Centauri. Más kérdésre válaszolva megtudhattuk, hogy a világmindenségben nincsenek egyedül álló csillagok, tehát a mi Naprendszerünk egyetlen központi Nappal nem egyedi jelenség, pusztán arról van szó, hogy részese egy csillagsoportnak, csak társai a keletkezés után távolabb szóródtak tőle.

Alfa Centauri. A kép forrása:

<http://truffafario.com/2011/04/15/alfa-centauri-la-estrella-vecina/alfa-centauri-situacion/>

Az előadás végén valódi csillaglesre került volna sor a megyei könyvtár zöld olvasótermében, de sajnos a borult időjárás nem kedvezett a számunkra. Az éjszakai égbolt csodálói így kénytelenek lesznek szabad szemmel vagy vadásztávcsővel kémlelni az eget az MCE legközelebbi előadásig vagy éjszakai csillagtúrájáig. Mindezek időpontjáról az egyesület honlapján lehet tájékozódni – hívta fel a figyelmet *Moczik Csaba*. Addig is ne felejtjük el a december 13-14-ei időszakban megtekinteni a Geminidák meteorrajt, mely onnan kapta a nevét, hogy az Ikrek csillagképben bukkan fel.

Óránként akár 100 fényes csillagot is megfigyelhetünk. Ha a lelkesedésünk megvan, akkor már csak derült égboltra és kis szerencsére lesz szükségünk.

A Geminidák meteorraj. A kép forrása:

<https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Geminids.jpg>

Táncoljuk össze a térséget...

KISSNÉ ANDA KLÁRA – ADORJÁN MÁRIA

A József Attila Megyei és Városi Könyvtár munkatársai ugyan nem táncoltak, de beiratkozási akcióval és a megyei könyvtár szolgáltatásainak, programjainak kínálatával várták 2015. szeptember 19-én a **II. Kulturális Piacra**, valamint a kertvárosi **Lecsőfesztiválra** kilátogatókat.

A Vértességi Agorája 18-án, pénteken szakmai konferenciával nyitotta a Kulturális Piacot, majd szombaton – szokás szerint – a megye kulturális és művelődési intézményeinek, művészeti csoportjainak kínált bemutatkozási, megmutatkozási lehetőséget. A „piacot” *Sámuel Botond*, az Agora Nonprofit Kft ügyvezető igazgatója nyitotta meg. A magyar értékekre, értékeink megvédésére hívta fel a figyelmet *Schmidt Csaba*, Tataháza polgármestere. A sokszínűségről, a közösségről és a kapcsolatokról szólt röviden *Bencsik János* országgyűlési képviselő. Köszöntötte a Szent Borbála téren összegyűlt nézősereget *Borsó Tibor*, a Komárom-Esztergom Megyei Közgyűlés alelnöke valamint *Polyák Albert*, a Nemzeti Művelődési Intézet

megbízott főigazgatója, aki külön felhívta a figyelmet a Magyar Értékek Vándortérképére. A térképet a Vértes Agorája előtti füves területen helyezték el azzal a céllal, hogy az eseményen résztvevők elhelyezhessék rajta saját ujjlenyomataikat.

A Vértes Agorájában és a Szent Borbála téren az egész nap fogadó kész Tatabányai Múzeumon kívül egymást követték a kiállítók standjai, mind valami különlegeset, egyediséget csempészve a forgatagba. Az épület ajtajában a KPVDSZ Művelődési Ház hagyományörző csoportja pálinkával és mellé egy falattal várta az érkezőket. A környei Nő Klub szebbnél szebb kézműves alkotásai sok ötlettel szolgálták a türelmes és jó kezűességgel megáldott érdeklődők számára. Aki megállt a Tatabánya Megyei Jogú Város Levéltára asztalánál, az máris megtudhatott valamit a családfájáról. A komáromi Monostori Erőd ügyeletes „tisztje” díszegyenruhában tájékoztatott a kiállításokról. Az újjáalakult Tatabánya Város Szimfonikus Zenekara kedvezményes bérlet- és jegyvásárlással ajánlotta műsorkínálatukat. A Bányász Táncegyüttes nemcsak standot állított, hanem kivette részét a műsorból is. A június óta új néven egyesült Oroszlányi Községi Színtér és Könyvtár színezőkkel, sokféle tevékenységük és programjuk ajánlóival érkezett. De meg lehetett ismerkedni a Magyar Zoltán Népfőiskolai Társasággal, lehetett rajzolni a Tatabányai Bányász Képzőművész Kör asztalánál.

Fotó: Csejtei Zsolt

A téren sem volt sokkal kevésbé színes a kiállítók sora. A megyei könyvtár számára nem volt

ismeretlen a komoly távcsövekkel érkező MCE Felsőgallai Amatőr Csillagászklub, sem a KSZR kapcsolatokból ismert dunaalmási könyvtár. Sok játékot hozott magával Esztergomból *Horváth Zoltán* társasjáték klubvezető. A Bajnai Zöld Tündérek Ökokört úgy jellemezhetnénk, hogy „egyszerű eszközök, óriási ötletek” – éljenek a meghívásukkal azok, akik a környezettudatosság jegyében falunapot, játszóházat, gyermekprogramot szerveznek! Ugyanígy bemutató órákra, előadássorozatra érdemes meghívni *Sasvári Zoltánt*, a Bogárháton projekt vezetőjét, aki élő óriás svábbogár és botsáskák, valamint modellezett cincérek és más bogarak társaságában érkezett a kiállítók közé. A téren bemutatkozott a Nemzeti Művelődési Intézet Komárom-Esztergom Megyei Irodája, de volt Héregről hastáncos, ügyességi játék gyerekeknek, szabadtéri sakk és sok más látnivaló.

A József Attila Megyei és Városi Könyvtár aktuális szeptemberi és októberi programkínálatával, kiállítás invitálóival igyekezett felhívni a figyelmet rendezvényeire. Itt is megnyilvánult tudatos öko-szemlélete: összegezve ez irányú szolgáltatásait és tevékenységét terjesztette tájékoztató füzetét. Hasonló módon adott hírt magáról, sokoldalú foglalkozásairól, rendezvényeiről és olvasópályázatairól a megyei könyvtár gyermekkönyvtára. A tájékoztatókból a központi és fiókkönyvtár nyitva tartása, elérhetősége kiderült, tudatosítva a tényt, hogy az olvasó- és látogatójegyek mind a hat tatabányai könyvtárba érvényesek. A helyszínen lehetőség nyílt ingyenes beiratkozásra, illetve tagságmegújításra azoknak, akiknek olvasójegye szeptember 30-áig volt érvényes. Az akcióval a Vértes Agorájában negyvennégyen éltek, volt köztük gyerek, dolgozó, de nyugdíjas is. Idén pontgyűjtő játék folyt a kiállítóhelyeken, amelyben a József Attila Megyei és Városi Könyvtár is részt vett. A kisebbek memóriajátékot játszhattak a játékdominókkal, Harisnyás Pippi illusztrációkat színezhettek, a nagyobbak akár olvashattak is volna róla Lindgren könyvéből. A színes párnákon a szülők is megpihentek, amíg a gyermek alkotómunkája folyt, vagy együtt

dominóztak a kicsikkel. A könyvtár olvasói körének bővítésén, a potenciális látogatók vonzásán túl jó alkalom volt ez egymás megismerésére és az együttműködési lehetőségek feltérképezésére.

A JAMK csapata a Kulturális Piacon: Ligeti Nikolett, Sutáné Csulik Andrea, Örsi Melinda, Kissné Anda Klára, Pap Zsuzsanna. Fotó: Csejtei Zsolt

A Kulturális Piacon részt vevő festőművészek még nem voltak kiállítóink, a zenekarral felvett kapcsolatból konkrét fellépés lehetősége körvonalazódott ki, a Magyary Zoltán Népfőiskolai Társaság és a megyei könyvtár repertoárjának részleges átfedése együttműködést tehet megfontolandóvá, nem is beszélve a sok öko-szemléletű magánzóról és civil szerveződésről, amely kétségtelenül bővíthetik a megyei könyvtár öko-estjeinek, -táborainak, a gyermekkönyvtár napközis táborainak előadói vagy rendezvénytábláját.

Aki megunta a téren a programokat, ellátogathatott a kertvárosi, idén hatodik alkalommal megrendezett **Lecsófesztiválra**. A Bányász Művelődési Ház mellett hagyományosan felsorakoztak a csapatok, a legváltozatosabb lecsókat kavargatva a bográcsokban. Jutányos áron lehetett vásárolni egy kis harapnivalót. Az így befolyt összeget árván maradt kutyusok megsegítésére fordították.

A kis színpadon itt is folyt a műsor. 14 órától a kertvárosi bölcsőde, óvodák, iskolák, a Tatabányai Bányász Dalkör, a Palinta Társulat, a Bindi Táncsoport (bollywoodi indiai táncok), a Show Formációs Táncgyűttes, és a Tatabánya Bányász Mazsorett Együttes szórakoztatták a közönséget. Nem maradhatott el a kisvasút, az ugrálóvár, volt arcfestés, bohóc, lovaglás, még foltvarró kiállítás is, a Kertvárosi Kismúzeumban pedig veterán motorokat láthattak az érdeklődők. A kinti zivajgt bent sem váltotta fel csend. A sok látogató közepette a művelődési ház aulájában a kertvárosi fiókkönyvtáros várta beiratkozási akcióval egész nap az érdeklődőket. Nem hiába. A József Attila Megyei és Városi Könyvtár Kertvárosi Fiókkönyvtára ez alkalommal tíz olvasóval gazdagodott. A nap végére bizony elfáradtunk, de összességében jól dolgoztunk. Ismét bebizonyosodott, hogy ki kell lépni a könyvtár falain túlra. Érdemes megszólítani az embereket. A személyes programajánlás során, beszélgetést kezdeményezve sokszor az is kiderülhet, hogy ki miért nem jár, miért került el eddig a könyvtárat. Remek alkalom ez a „tévhit” eloszlatására. A legjobb reklám a személyes megszólítás, és hagyjuk, hadd beszéljenek rólunk az emberek...

A kép forrása:

<http://www.fehervarilecsa.hu/user/53/image/lecsokostolas.png>

Angyal a Helischer József Városi Könyvtárban

CSOMBOR ERZSÉBET

Egész pontosan „gasztroangyal”: *Borbás Marcsi* televíziós műsorvezetőt látta vendégül 2015. november 16-án a Városi Könyvtár. *Várady Eszter* igazgatónő tájékoztatása szerint nem volt nehéz kapcsolatot teremteni a méltán népszerű televíziós személyiséggel, viszont annál nehezebbnek bizonyult az időpont-egyeztetés. *Borbás Marcsi* azonban fontosnak tartotta, hogy ellátogasson a könyvtárba, találkozzon az esztergomiakkal, ezért vállalta, hogy egy tizenkét órás forgatást követő napon a következő programja ez a találkozó legyen.

Borbás Mária. Fotó: Nyári Andrea

Bánhidya Vajk beszélgetőtárs bevezetőjében elmondta, hogy a találkozóhoz örömteli apropója is van, a napokban megjelent a műsorvezető „*Sűrűje*” című könyvének második kötete. *Marcsi* mesélt a könyvek megszületéséről. Az első kötet két évig készült, a második lényegében az idei nyáron. Sok időt vett igénybe a receptek összegyűjtése, hiszen a *Gasztroangyal* című műsorban nem ismertetik az ételrecepteket. Az

eredmény 1500 – 2000 db recept, amiből nehéz feladat kiválogatni, mi is kerüljön be a könyvbe. Az első kötet egy hét alatt elfogyott, ami arra inspirálta a kiadót, hogy a második könyv megjelentetésével ne késlekedjenek. A kötetben szereplő ételeket valóban megfőzték, majd lefotózták. A finomságokat végül a stáb tagjai megették.

Borbás Marcsi régóta televíziózik. Az ő nevéhez fűződnek a *Fő tér*, a *Családmese*, a *Vörös és fehér* című műsorok, jelenlegi sorozata a *Gasztroangyal* pedig ötödik éve fut. Miért lett ilyen népszerű? Nem lehet előre tudni, hogy melyik műsort, hogyan fogadja majd a közönség, miből lesz siker. Ebben a sorozatban lényegében a hobbijával foglalkozik, hiszen nagyon szeret főzni. Persze felkészülnek abból a tájegységből, ahol forgatnak, sok emberrel kerülnek kapcsolatba. A műsorban a benne szereplők személyisége, természetessége jelenik meg, nem tanítanak be senkit. A kapcsolat később is megmarad, például a *Gasztroangyal Fesztivál* napokig tart, és jó találkozási pont. Nem túlzás azt állítani, hogy misszióvá vált az a munka, amit végeznek, hiszen a visszajelzések szerint az egyes adások után a kirándulni szeretők felkeresik azokat a helységeket, ahol forgattak.

A *Fő tér* című műsor óta sokat változott a vidék, mégpedig előnyére. Nagyobb a tisztaság, színvonalasabbak a szálláshelyek, más lett a szemlélet. Változott a gazdálkodás. Sokan foglalkoznak kézművességgel, konyhakerttel. A városból kiköltözött fiataloknak újra kell tanulni a mezőgazdasági munkákat, hozzá kell szokni, hogy nincs, vagy alig van szabadidő. Ugyanakkor a gazdálkodás arra nevel, hogy beszélgessenek az egymás mellett dolgozók,

közösek legyenek az étkezések. A paraszti házakban a tűzhely a konyha közepén volt, ami jelzi a fontosságát. Jelmondat lehetne *Gál Levente* (Erdély) mondása: „*A parázst kell továbbvinni, nem a hamut*”, ami azt jelenti, hogy a hagyományokat úgy kell megőrizni, hogy beépítsük a változásokat.

Manapság divat a reformtáplálkozás, a biotermesztés. Az igazi biotáplálkozók a nagyszüleink voltak. A második világháború előtt 700-800féle terméket ettek, ma mindössze négy-félét. Nagyon egysíkúvá vált a táplálkozás. A különböző ételekkel, fogyással kapcsolatos kampányok esetében tanácsos alaposan megvizsgálni miről is van szó valójában. Nagy probléma az is, hogy kimerülőben van a talaj tápanyagkészlete. A megtermelt zöldségben, gyümölcsben kevés a vitamin, ezért van szükség táplálékkiegészítőkre. Pedig magyar szakembereknek két találmányuk is van a talaj minőségének, humusztartalmának javítására.

Borbás Mária és Bánhidv Vajk.

Fotó: Nyári Andrea

A rendezvény végén a közönség is bekapcsolódott a beszélgetésbe. Szó volt arról, hogy még egy évig biztosan láthatják a Gasztroangyal adásait, érintették az iskolai étkeztetést és megtudhattuk, hogy Marcsi kedvenc étele a halászlé cseresznyepaprikával.

Nagyon kellemes este volt. A jelenlévők úgy érezhették, hogy egy kedves, régi barát látogatott el hozzájuk, akivel nagyon jó beszélgetni. Újra bebizonyosodott, hogy a könyvtár rendezvényei egyre több embert vonzanak. A rendelkezésre

álló tér kicsinek bizonyult, ami felhívja a figyelmet ismételten arra a kérdésre, amit sok olvasó és érdeklődő is feltesz: mikor költözik a közösségteremtő feladatokat is ellátó könyvtár új, megfelelő nagyságú hellyel, termekkel rendelkező, mindenki számára könnyen elérhető, végleges helyre.

Sors és önismeret a mesehős útján keresztül - Dr. Kádár Annamária előadásáról

CSOMBOR ERZSÉBET

Dr. Kádár Annamária pszichológus tartott előadást „Sors és önismeret a mesehős útján keresztül” címmel 2015. november 9-én a Helischer József Városi Könyvtárban. Napjaink szlogenje az önmegvalósítás, az „én megérdemlem” szemlélet. Mégis ennyi depressziós ember talán még nem élt a történelem folyamán, mint korunkban. A megoldás keresése sokakat indít arra, hogy pszichológiai témájú előadásokon, konferenciákon találjon válaszokat. A hallgatóság ezúttal is zsúfolásig megtöltötte a könyvtár olvasótermét. Nem túlzás azt állítani, hogy bizonyosan nem csalódtak. A marosvásárhelyi születésű pszichológus, tréner személyében energikus, optimizmust és életigenlést, derűt árasztó emberrel találkozhattak. Dr. Kádár Annamária jó előadó. Végiggondolásra és megfontolásra érdemes előadásában jó arányban váltakozott a szakmai mondandó a való életből vett, gyakran mulatságos példákkal.

dr. Kádár Annamária. Fotó: Steindl Nóra

Az előadó a mesét, a mesehős útját az életünkkel azonosította. A sárkányok, amelyekkel a hős megvív, azok a belső vívódások, belső démonjaink, amelyekkel mi vívjuk a harcunkat. A királykisasszony a jobbik énünk és így tovább. Mindenki ismeri azt a mesei fordulatot, hogy egy életem, egy halálom, megpróbálom. Az előadó szerint ez az önmegvalósítás útja, amihez életbátorság szükséges. Az általa mézmocsárnak definiált komfortzóna elhagyása a fejlődés lehetőségét jelenti. Megpróbálok olyan dolgokat, amelyeknek kicsi a valószínűsége. De ha vállalkozom a kalandra, szembenézek a kihívásokkal és nem hátrálok meg, megtörténhet a csoda. Ezt nevezte az előadó a mindennapok csodájának. Fontos kérdés, hogy váratlan helyzetekben hogyan reagálunk. Ennek illusztrálására elmesélte egy kollégája történetét, akire az utcán tört rá a szükség. Mivel nem volt sehol nyilvános illemhely, a nyílt utcán pedig mégsem intézhető egy ilyen dolog, el kellett döntenie: be mer-e menni egy magánlakásba. Vállalta a következményeket, és berontott egy olyan lakásba, ahol a nyugdíjas házigazdák éppen ebédeltek. A dolga végeztével bemutatkozott, elbeszélgettek, ami egy máig tartó barátság kezdetét jelentette. Az a tény, hogy a kollégája elmesélte a többieknek a történetét, önmagában is jelentős, mert a kellemetlen történetek, nehéz helyzetek kibeszélése a feldolgozás egyik módja.

Fotó: Steindl Nóra

Az életünkben a kudarcok abból is adódhatnak, hogy már eleve feladtuk, míg ha bátran kilépünk, sikerrel járhatunk lehetetlennek tűnő helyzetekben is. Példaként említette a Kanadába

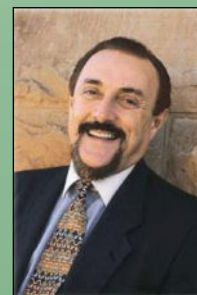
kivándorolt tanárnő esetét, aki úgy nyerte el a könyvtárosi állást (annak ellenére, hogy nem beszélt jól angolul és a felvételi kérdésekre is csak részben tudott válaszolni), hogy félreértette a bizottság kérdését, és Stephen King krimiíró helyett I. István királyról beszélt lelkesen. A bátorsága és talpraesettsége annyira megtetszett a bizottság tagjainak, hogy őt alkalmazták.

A mesehős általában hamuban sült pogácsa nélkül nem indul útnak. Ezek azokat a szülői, nagyszülői mondatokat jelképezik, amelyek útravalóul, erőforrásul szolgálnak az életre. Ha folyamatosan azt hallja valaki, hogy milyen peches család vagyunk, negatív beállítottságú lesz felnőtt korában, amelyen csak kemény munkával tud változtatni. Ellenkező esetben viszont könnyebb és problémamentesebb a felnőtté válásának folyamata. A kulcs a szeretet. Nagyon fontos, hogy gyerekkorban érezze a kisgyermek az anya feltétlen, elfogadó szeretetét és az apa feltételes elfogadását. Akkor fejlődik egészségesen a gyermek, ha a kettő egyensúlyban van. Ahhoz, hogy valaki magabiztos női identitással rendelkezzen, hallania kell, hogy az apa büszke rá. A fiú esetében a tevékenységének a dicséretével hasonló célt ér el a szülő. A szerencsét próbálni induló mesehős soha nem siet. A szülő-gyermek viszonyban ez azt jelenti, hogy a szülő figyel a gyerekére, belehelyezkedik az adott helyzetbe, legyen az meseolvasás, vagy amikor a gyerek mesél valamit. A vándor megfigyel mindent az útján, van ideje megállni és segíteni. Jobb lenne az életünk, ha megtanulnánk lassan élni, ha találnánk elegendő, úgynevezett strukturálatlan szabadidőt, ami kikapcsolódást, olyan tevékenységet jelent, amitől feltöltődik az ember. Így könnyebben elkerülhetőek a veszekedések, a meggondolatlan mondatok.

Philip G. Zimbardo¹, a híres börtönkísérlet atyja hat időperspektívát fogalmazott meg az életre. A pozitív múlt

¹ A kép forrása:

www.zimbardo.com/personal

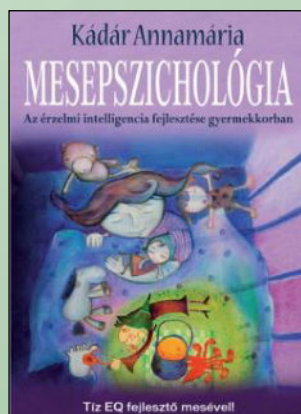

azt jelenti, hogy szinte csak a szépre emlékszik az illető, és jó történeteket mesél, a rossz történeteket is átkeretezi, olyan perspektívát választ, amiből a nehéz helyzetek humora, másik oldala felfedezhető. Példaként említette az előadó „Az élet szép” című filmet. A negatív beállítottságú ember negatív múltban él, csak negatív dolgokról beszél. A munkahelyi légkör nem a történésektől, vagy a környezettől függ, hanem annak keretezésétől, attól hogy mi módon viszonyulok hozzá. A jelent szintén két beállítottság jellemzi. A hedonista jelenben a szemlélet: „éljünk a mának”. A fatalista jelen azt jelenti, hogy rajtunk kívül álló okok döntenek a sorsunkról, fölösleges bármit is tenni. Az a személy, aki célorientáltan éli az életét, tartálékokat képez a jövőre, célokat tűz ki maga elé, míg a transzcendentális jövőszemlélet szerint felsőbb erő irányítja az emberek tetteit. Bár általában nem vagyunk tudatában, az időhöz való viszonyulás befolyásolja a hétköznapiakat, sőt az egész életet.

Milyen a jó időkezelés?

- Nagyon erős a múlt pozitív beállítása.
- Mérsékelt hedonista jelen – éld meg a pillanatot.
- Mérsékelt célorientált jövő.

Az előadó válaszolt arra a sokat feltett kérdésre is, hogy milyen a magyar ember? A magyarok múltához való viszonyulása negatív, a jelenben fatalisták, ugyan célorientáltak a jövőképük, de ez csak annyit jelent, hogy „az adott helyzetet bírjuk ki”.

Dr. Kádár Annamária a témában végzett kutatásait a „Mesepszichológia” és a „Mesepszichológia 2” című könyvében tette közzé. A városi könyvtárban az előadó kötetei megtalálhatók és kölcsönözhetők.

Köztünk élnek: dr. Felföldi Éva orvos

CSOMBOR ERZSÉBET

Dr. Felföldi Éva belgyógyász, diabetológus volt a vendége a Helischer József Városi Könyvtár 2015. november 2-i „Köztünk élnek” című rendezvényének. A könyvtárat zsúfolásig megtöltötték a barátok, ismerősök, családtagok és érdeklődők. Az est házigazdája Sinkó Gyula volt ismét. Tréfásan jegyezte meg az est kezdetén, hogy a doktornő rendelésére sokan várnak.

Kovátsné Várady Eszter köszönti Dr. Felföldi Évát.

Fotó: Steindl Nóra

Felföldi Éva – bár többször megemlítette, hogy zavarban van – kedvesen, természetesen mesélt az életéről. Pedig nem volt könnyű ez az élet. Budapesten született, de a család Pestszentlőrincen élt. A II. világháborúban az édesapa angol fogságba esett. A családja követhette Ausztriába, így a világháború után lehetőségük nyílt arra, hogy nyugaton maradjanak, ám a mély magyar öntudattal rendelkező szülők a hazatérést választották. Azonban itthon sokáig nélkülözés várt rájuk, hiszen a nyugati fogság miatt gyanúsnak tartott apa egy ideig nem kapott munkát. A családi segítséggel Hatvanban vásárolt lakásból kiköltöztették őket, a rokonok egy részét a Hortobágyra száműzték. Végül az édesapát az esztergomi Sportrepülő gyárban tesztpilótának alkalmazták, így a hattagú család Esztergomba költözött egy másfél szobás lakásba. Kislánként sokat betegeskedett, ami hozzájárulhatott ahhoz, hogy az orvosi pályát választotta. Azonban a

Dobó Katalin Gimnázium elvégzése után az első felvételi nem sikerült, aminek oka családi háttere volt. Azonban nem adta fel. Az érettségi utáni első évet a dorogi kórházban töltötte, ahová takarítónőnek vették fel, majd fél állásban a gyermekosztályon segédápolónőként is dolgozhatott. Kitartásának köszönhetően a második felvételi sikerült. A munka az egyetemi évek alatt is az élete része maradt, hiszen nyaranta kereste meg a tanulmányaira, a kollégiumra a fedezetet, illetve mivel jó tanuló volt, ösztöndíjat kapott.

Dr. Felföldi Éva beszélgetőpartnere Sinkó Gyula volt.

Fotó: Steindl Nóra

Az egyetem után az esztergomi kórházba tért vissza, ahol belgyógyásként dolgozott. A betegek között egyre több lett a diabéteszes, ezért a 70-es évek végén, *Szontágh Csaba* ösztönzésére is, elmélyült a diabetológiában. Így indult a diabétesz szakrendelés a kórházban. A doktornő a holisztikus gyógyászat híve, ami az egész ember állapotát vizsgálva állapítja meg a gyógymódot. A diabéteszesek száma az idő múlásával egyre nőtt, nő. Betegei örömeire a doktornő nyugdíjazása után a dorogi kórházban még mindig rendel.

A munkahely falain kívül is rendkívül aktív dr. Felföldi Éva: diabétesz klubot vezet. Vezetőként dolgozott a Szatmári Irgalmas Nővérek Szociális Otthonának megteremtésében is. A Belvárosi Plébánián szolgáló Michels Antal kórházlelkészként kezdeményezte a beteglátogató csoport megalakítását, amelynek dr. Felföldi Éva a mai napig a vezetője. Ez a munka vezetett ahhoz, hogy beléptek a

Kamiliánus rendbe, amelynek harmadrendi tagjaként tett fogadalmat Máriapócon. De szolgál a kórház kápolnájában is. Tagja a Bioetikai Társaságnak és a Magyar Püspöki Kar Életvédő Fórumának.

Szaktudását az Árpádházi Szent Erzsébet Szakközépiskolában adta át a tanulóknak több mint 10 éven át.

A szerteágazó, sikeres munka elképzelhetetlen lenne a stabil családi háttér nélkül. Férjével, Vilmos Péterrel 3 gyermeket neveltek fel, mára már 9 unokával bővült a család. Legfontosabb a szeretet - vallja. A család ezért együtt nyaral és az unokatestvérek is édestestvérekként szeretik egymást.

Munkáját számos díjjal ismerte el a szakma és Esztergom Város Önkormányzata. Szabó Erna díj, Esztergomért Emlékplakett, Szent Adalbert díj, Vaszary gyűrű, hogy csak néhányat említsünk. 2000-ben zászlóanyának választották.

A végtelenül szimpatikus, szerény, törekeny doktornő életének három alappillére: hit, hivatás, család. A kudarcok nem törték meg, inkább megedzették. A csalódások miatt nem keseredett meg, hanem vállalta a kihívásokat, és máig szelíd derűvel, töretlenül igyekszik segíteni azokon, akiknek erre szükségük van. Élete példa lehet mindenki számára.

Az esemény vendégei.

Fotó: Steindl Nóra

A Szent Korona őrzésének története – Előadás a könyvtárban

CSOMBOR ERZSÉBET

A Helischer József Városi Könyvtárba látogatók 2015. november 23-án *Ádám Barnabás* ezredes előadását hallgathatták meg a Szent Korona őrzéséről, a koronaőrségről. A rendezvényen adta át *Reményi János* felesége a városi könyvtárnak és a Párkányi Könyvtárnak (az esztergomi könyvtár testvérkönyvtárának) a Reményi család ajándékát: a Szent Koronához kapcsolódó, 18 db könyvből és 8 DVD-ből álló csomagot, amit ezúton is köszönnek az intézmények.

Ádám Barnabásról Steindl Nóra készítette a képet.

Ádám Barnabás ezredes, az MH 32. Nemzeti Honvéd Díszegység parancsnoka elkötelezett hagyományőrző, a lovak és a nomád harcmodor kiváló szakértője, nagyszerű lovas. Színes előadásának első részében bemutatta a Szent Korona őrzésének történetét, majd a jelenleg szolgáló Koronaőrség szervezetét, feladatait, képzését ismertette részletesen.

A Szent Korona megszemélyesíti az ország egységét, az állam függetlenségét.

Az előadó ismertette az uralkodói koronák típusait, melyek szerint van házi, országgló, beavató és halotti korona. A magyar korona beavató korona, amely azt jelenti, hogy az uralkodó csak a koronázás alkalmával viseli, egyébként koronaőrök őrzik. Az őrzés katonai hátterének felvázolása során kitért a különböző történelmi időszakok haderejének felépítésére,

részletesen beszélt a nomád és a nyugati típusú lovasság szervezetének kialakításáról, a haderőben szolgáló lovak fajtáiról. Általában nem gondolunk arra, hogy a lovak igényeinek kielégítése, teherbírásuk szem előtt tartása milyen fontos hatással lehetett egy-egy csata kimenetelére.

Fotó: Steindl Nóra

Az Árpád korban a korona őrzését az egyházra bízták, amely azt saját bandériumával látta el. Az Árpád-ház kihalása után bekövetkezett zűrzavaros időszakban a korona hol egyik, hol másik trónkövetelőhöz került, míg végül Károly Róbertnek sikerült visszaszereznie, és ettől kezdve a király őriztette a koronát; ez az úgynevezett bizalmi koronaőrzés időszaka. Az őrzés lényegében a királyi haderő kezébe került.

Az őrzés jogi szabályozása Mátyás 1464. évi II. törvénycikkében jelent meg először. Az 1400-as évek második felétől már találkozunk a két koronaőrrel, akik a Visegrádi várba voltak kirendelve a korona mellé. A magyar történelem folyamán hol török, hol Habsburg-fennhatóság alá került az ország, a forradalmak, világháborúk vérvizataros időszaka a korona sorsát is befolyásolta.

Előfordult, hogy kikerült az országból, például II. József idején, aki nemcsak reformtörvényeit vonta vissza, hanem a magyar koronát is visszaadta. A visszaút során, 1790 áprilisában Bécsből Budára menet egy éjszakát Esztergomban töltött a Magyar Szent Korona. (Erre emlékeztünk mi, esztergomiak áprilisban, a Duna Múzeumban.)

Kovátsné Váradi Eszter és Ádám Barnabás.

Fotó: Steindl Nóra

Többször menekítették, például 1849-ben, vagy a II. világháború végén, amikor kalandos út után az amerikaiak kezébe került. 1978. január 6-án Cyrus Vance külügyminiszter ünnepélyes keretek között adta át a Szent Koronát és a koronázási jelvényeket Budapesten, az Országházban a magyar nép meghívott képviselőinek. A korona, mint múzeumi tárgy a Nemzeti Múzeum őrzétébe került, majd a FIDESZ első kormányzati ciklusában, 2000. január elsején átszállították a Parlament kupolacsarnokába. A millennium alkalmából, 2000. augusztus 15-én hajón érkezett a korona Esztergomba. A Bazilikában rótták le a tiszteletüket az egykori királyi székhely és a környék lakói, köztük a Felvidék magyarságának képviselői a magyarság egységét is jelképező Szent Korona előtt.

Az Országgyűlés 2010. december 20-án megalkotta a honvédelemről és a Magyar Honvédségről szóló 2004. évi CV. törvényt. A törvény ismét a Magyar Honvédséghez, illetve a keretében létrehozott Koronaőrség feladatkörébe utalta a korona őrzését, fegyverhasználati joggal. A Honvéd Koronaőrség 2011. május 30-án tette le a koronaőr esküt, és vette vissza a Szent Korona őrzését. Jelmondatuk: "Hűséggel a nemzetért". Hatáskörük nem csak a kupolacsarnokra terjed ki. Az őrzés, védelem és a menekítés feladata tartozik hozzájuk.

Az előadó felvázolta a 2011. december 15-én megalakult 32. Nemzeti Honvéd Díszegység felépítését. Három szervezeti egységből áll:

Honvéd Koronaőrség, Honvéd Díszzászlóalj, Honvéd Palotaőrség. Mesélt a Koronaőrség tagjainak a felvételéről, kiképzéséről is. Követelmény a minimum 180 cm-es testmagasság, a történelmi tudás, és a Korona iránti elkötelezettség.

A rendezvény végén a hallgatóság kérdéseire válaszolt az előadó.

„A földrengésbiztos vitrinben őrzött Szent Korona az Országház kupolacsarnokában. A szakrális tárgyat állaga megóvása érdekében levegő helyett nitrogén veszi körül. Megvilágítása során nem éri természetes fény.”

A kép és az idézet forrása:

https://hu.wikipedia.org/wiki/Szent_Korona

A Magyar Koronaőrök Egyesületének honlapja:

<http://www.koronaorseg.hu/>

Komárom-Esztergom Megye Kistéleptelepüléseinek Könyvtári Ellátása
Elérhetőség: Tatabánya 2800 Fő tér 2. Tel.: 34/513-676

www.kemkszr.hu

kszr@jamk.hu

6. KSZR Műhelynap - A KSZR hatékony működtetése és a szolgáltatások népszerűsítése

MIKOLASEK ZSÓFIA

Zalaegerszegen 6. alkalommal került sor a KSZR műhelynapokra 2015. november 11-12-én. A kétnapos konferencia szervezője és lebonyolítója a Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár volt.

Mint a korábbi műhelynapoknak, a zalaegerszegi programnak is az volt a célja, hogy országos konferencia keretében találkozzanak a szolgáltatásért felelős megyei könyvtárak szakemberei, valamint az Emberi Erőforrások Minisztériumának és Könyvtári Intézetnek a képviselői, hogy megvitassák a KSZR ellátással kapcsolatos szervezési és működtetési kérdéseket, egymással tapasztalatot cseréljenek, bemutatásra kerüljenek a megyei könyvtárak joggyakorlatai, valamint sor kerüljön a további feladatok megtárgyalására.

A kétnapos program fő helyszíne az Arany Bárány Hotel volt, itt volt a regisztráció, a szakmai program, az ebédek és a szállás is.

A konferencia első napján 11 előadást hallgathattak meg a résztvevők. Az előadások témája a KSZR szolgáltatások hatékony működtetése, a gazdálkodási feladatok és a szolgáltatások népszerűsítése volt, az előadók pedig az EMMI, a Könyvtári Intézet és a dunántúli megyei könyvtárak képviselői.

Balaicz Zoltán polgármester és Kiss Gábor könyvtárigazgató köszöntő szavai után dr. Vigh Annamária, az EMMI főosztályvezetője beszélt a KSZR szolgáltatások kiteljesedéséről a

kistéleptelepüléseken, majd Sörény Edina, vezető tanácsos, könyvtári és EU szakértői referens osztotta meg gondolatait a kistéleptelepülési könyvtári ellátáshoz kapcsolódó támogatások hatékony felhasználásáról, végül dr. Kenyéri Katalin közigazgatási tanácsadó, könyvtári és jogi referens tájékoztatta a jelenlévőket törvénymódosítás, képzés, digitális újrahasznosítás témakörben.

A zalaegerszegi Arany Bárány Hotel, a rendezvény fő helyszíne. A kép forrása:

http://www.zalaegerszeg.szallasjegyzek.hu/images/hotel/413/foto-14_b.jpg

Ezután következtek a megyei könyvtárak előadói. Elsőként Pálmann Judit osztotta meg a többiekkel könyvtárak gazdálkodási gyakorlatát a KSZR működtetésében. Őt követte a zalaegerszegi Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár igazgatója, Kiss Gábor, aki a KSZR források hatékony Zala megyei felhasználását mutatta be.

Fehér Miklós, a Könyvtári Intézet osztályvezetője egy kérdőíves felmérés tapasztalatai alapján a KSZR szolgáltatások népszerűsítéséről beszélt. A szombathelyi Berzsényi Dániel Könyvtár csoportvezetője,

Németh Tiborné bemutatta, hogyan lehet a helyi értékeket közvetíteni könyvtári eszközökkel, majd Liebhauser János, a szekszárdi Illyés Gyula Megyei Könyvtár igazgatójának szavaiból megismerhették a résztvevők a KSZR Tolna megyei gyakorlatát. A kaposvári Takáts Gyula Megyei és Városi Könyvtár rendezvényszervezője, Palkó Judit elmondta, hogyan koordinálják a könyvtári programokat Somogy megyében. Jelen sorok írója a falunapokon történő könyvtár- és szolgáltatás-népszerűsítő tapasztalatokat, valamint a videokonferenciás vetélkedő eseményeit osztotta meg a hallgatókkal. Az első nap zárásaként Sebestyénné Horváth Margit, a zalaegerszegi Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár csoportvezetője a zalai KSZR szolgáltatások népszerűsítésének gyakorlatáról beszélt, majd kedvcsinálónak levetített egy, a másnapi program helyszíneiről képes összeállítást.

A Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár Zalaegerszegen, előtérben Deák Ferenc szobrával.

A kép forrása:

<http://mw2.google.com/mw-panoramio/photos/medium/33686370.jpg>

A második napon autóbusszal kerestünk fel három, az ellátásba bekapcsolt települést. Egerváron, Nagypáliban és Pacsán nemcsak a helyi könyvtárat, hanem a települések nevezetességeit és a zalai táj szépségeit is megismerhettük.

Egerváron Gyerkó Gábor polgármester fotókkal illusztrálva mutatta be a település történetét, a Többfunkciós Szolgáltató Tér kialakítását, benne a galérián helyet kapott könyvtárral, majd

közösen tekintettük meg a Nádasdy-Széchenyi Várkastély és Reneszánsz Látogatóközpontot.

Nagypáliban, a „csodafaluban” Kőcse Tibor polgármester fogadta a csoportot, s bemutatta a megújuló energiaforrásokon alapuló fejlesztéseket a településen, az új lakóparkot, a könyvtári információs és közösségi helyet, benne természetesen a könyvtárral, majd levetítette a nemrég készült település-népszerűsítő kisfilmet. Az utolsó állomás Zala megye legkisebb városának, Pacsának NKA és KSZR forrásokból felújított könyvtára volt, ahol Bokor Ferencné alpolgármester fogadta a Műhelynap résztvevőit és ismertette a város és a könyvtár történetét.

Kiss Gábor a konferencia zárásaként mindenkinek megköszönte a részvételt. Tartalmas, élményben gazdag két napot tölthettünk el a csodálatos Zalában.

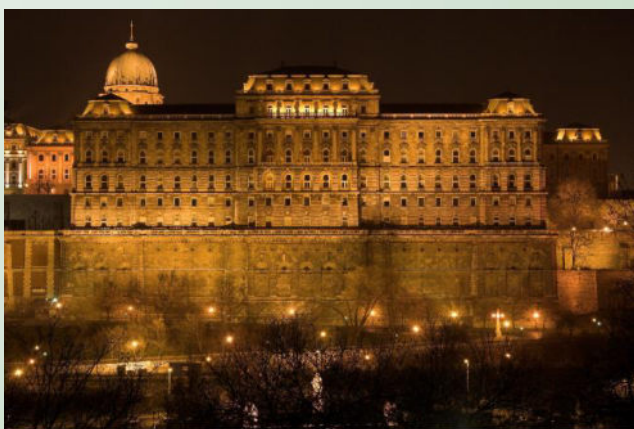
Mikolasek Zsófia a Komárom-Esztergom megyei ellátó és módszertani osztály által alkalmazott PR-kellékekkel: léggömbök, egységesített plakátok, valamint Kemguru, a megyén belüli KSZR könyvtárak kabala állata.

Fotó: Sebestyénné Horváth Margit

A Magyar Országos Közös Katalógus Egyesület (MOKKA) közgyűlése

VITÉZ VERONIKA

A tavaszi közgyűlésen megkezdett témák folytatásának jegyében zajlott 2015. november 16-án a MOKKA Egyesület rendes közgyűlése az OSZK-ban.

A Budavári Palota. A kép forrása:

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/1/10/Orsz%C3%A1gos_Sz%C3%A9ch%C3%A9nyi_K%C3%B6nyvt%C3%A1r.jpg

Bánkeszi Katalin összefoglaló és értékelő beszédéből – melyben főként a MOKKA és ELDORADO kapcsolódásáról hallhattunk – megtudhattuk, hogy milyen problémák adódtak, adódnak az ELDORADO e-dokumentum terjesztésének elindulása kapcsán, és melyeket sikerült megoldani. Többek között szó esett arról is, hogy a rendszer már élesben működik, bár a „béta” verziót még nem hagyták el a neve mellől. A partnerkönyvtárakkal történő egyeztetés már elkezdődött, azonban a dokumentumok szolgáltatási elvének egységesítése híján „élesben” még nem működik a dokumentumkérés más – az OSZK-n kívüli- könyvtárak esetében.

Az „aranyváros” nevével fémjelzett rendszer még több gyermekbetegséggel is küzd. Többek között ide sorolták a duplumszűrés folyamatát, az analitikus tételek kezelését, valamint a jogkezelés

problematikáját, de az e-dokumentumok leírására, megőrzésére, szolgáltatására vonatkozó egységes fogalomrendszer hiányát is. Ezek megoldásán folyamatosan dolgoznak. Szó esett az ELDORADO projekt fenntartásának finanszírozásáról is, hiszen a pályázati keret a fejlesztési folyamatra terjedt ki, azonban a pályázat lejártával a továbbiak anyagi költségeinek fedezete még nem megoldott. Ebbe a problémakörbe tartozik az is, hogy ilyen feltételek mellett nem tudnak kizárólagosan ELDORADO-s kollégákat foglalkoztatni. Jelenleg mindenki a maga munkája mellett, sokszor szabad idejében foglalkozik a projekt végleges kivitelezésével.

Lendvay Miklós, az OSZK informatikai szolgáltatásokkal foglalkozó osztályának vezetője beszámolt a közelmúltban megrendezett IKR fejlesztők találkozájáról, ahol az összes magyar (köztük egy olasz) cég is képviselte a maga által gyártott integrált könyvtári rendszert. Képet kaphattunk arról, hogy az IKR-ek új generációja, a modern rendszerfejlesztési irány a „felhő(k)” felé mutat. Egyre inkább az a külföldi trend, hogy az adatokat a felhőbe töltik és tárolják, onnan érheti el minden érintett könyvtár, s nem pedig adatbázis rekordok töltögetésével, duplumszűréssel stb. érik el a közös katalógus teljes állapotát.

Egy későbbi megszólalásában *Lendvay Miklós* még beszélt a könyvtárakban digitalizált dokumentumok OSZK-ba történő beszolgáltatásának törvényi kötelezettségéről, a leírások egységesítéséről és bővítéséről.

Szakadát István az új generációs meglátásokhoz csatlakozván bemutatta az OSZK által is preferált és fejlesztett névtereket. Elmondta, hogy megkülönböztetjük a névtáraktól, melyek adatokban gazdagabbak és funkcióban is eltérnek a névterektől, mivel utóbbiak inkább egyedi ID-vel és egyéb pontosító adatokkal történő azonosításra, ebből kifolyólag az egységes használatra szolgálnak.

Az előadás végén Koltay Klára megjegyezte, hogy nem szabad elfeledkeznünk a könyvtárak saját igényeiknek megfelelően fejlesztett IKR-beli segédállományairól sem, melyek évek munkáit gyűjtik egybe. Lehet, hogy nehézséget okozna az IKR minden egyes tételében egyenként az egységes névtérbeli ID-t beválasztani vagy további adatokat tételenként módosítani. Véleménye szerint, az eddigi szokásokat is magába vegyítő megoldásra lenne szükség, annak

érdekében, hogy ne kelljen eldobnunk, azt, amink már van és működik.

Végül, de nem utolsó sorban – *Dancs Szabolcs* programon kívüli, néhány mondatos, a könyvtári szabványokról szóló felszólalása előtt- Káldos János vázolta fel utópiáját arról, hogy milyen lehet majd a MOKKA 2025-ben, mik lesznek a Z generációs felhasználó igényei, amiknek a MOKKA-nak is meg kell majd felelnie. Például: minden könyvtár minden dokumentuma az adatbázisban, egy keresőmező egy felületen, bármilyen típusú keresés biztosított, a hálózatok fejlődnek, a számítógépek kapacitása ezerszerese a mainak. Láthattuk a prezentációban a technológia elképzelt, vagy már meg is valósított vívmányait, s mindebből kiderült, hogy az a „jövő”, már nem is annyira jövő, hiszen szinte már itt van a küszöbünkön.

Változó világ I-II. – Ökológiai előadássorozat Budapesten

NÁSZ JÁNOS

2015 őszén egy a természet és társadalom váltoásaival foglalkozó előadássorozat indult az MTA Könyvtár és Információs Központ Agora programjának keretében a Magyar Szociológiai Társaság Holisztikus Ökológiai Szakosztálya, valamint az Öko-Urbana Egyesület támogatásával. Könyvtárunk, a József Attila Megyei Könyvtár ökológiai érintettsége miatt szintén képviseltette magát. Az öt előadáson számos előadó különféle szemszögből világítja meg álláspontját a témákkal kapcsolatosan. Az előadások témakörében nagy hangsúlyt kapnak a Párizsi Klímacsúcs 2015. november 30. és december 11. között tartandó rendezvényén elhangzottak; az eredmények, a hatások és esélyek latolgatása. Szeptember végétől jövő év januárjáig öt előadásra kerül sor ebben a

sorozatban. Minden előadás bevezetőjeként egy-egy a témába vágó vers hangzik el, hogy a művészetek is jelen legyenek.

Az előadássorozat első részét szeptember 28-án a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárában tartották meg, amely otthont ad a további eseményeknek is. Bevezetőjében Antal Z. László, a Magyar Szociológiai Társaság Holisztikus Ökológiai Szakosztályának elnöke szólt arról, hogy egyre többen foglalkoznak Magyarországon a világ, a Föld és országunk ökológiai helyzetével, környezetünk állapotával.

Annak megváltozása ugyanis jelentős hatást gyakorol a társadalmakra és az egyes emberekre egyaránt - függetlenül attól, hogy hol élnek. Minél

szélesebb körű megközelítés szükséges, és ezt szolgálják ezek a gondolatébresztő előadások, valamint az ezekhez kapcsolódó fórumok is. A modern társadalmakban sajnos a természet és társadalom szétvált, míg a tradicionális társadalmakban egységbe fonódtak egykor. A túlzó racionális gondolkodás „varázstalanította” a társadalmakat, és éppen ezért hatalmas értékek vesztek el.

Nagy Endre. A kép forrása előadásának videója:

https://www.youtube.com/watch?v=MR3jDnv_aQY

Nagy Endre, a Semmelweis Egyetem professzorának gondolatébresztőjében Simone Weil filozófus, író életútját, továbbá a természethez és társadalomhoz való viszonyát vázolta fel. Az alig 34 évet élt, és hazánkban Pilinszky fordításaiból is megismert gondolkodó számára az alapvető ökológiai kérdés társadalmi problémaként jelentkezik. Keresi az Isten és ember, valamint a természet között megbomlott harmóniát. Az elnyomottak emberi szenvedésével azonosul, sőt ezt életformaként is felvállalja mint gyári munkás azért, hogy tapasztalatként is átélje ezeket. Filozófusként a marxi ideológiát kritizálja. Három látomása arra vezeti, hogy a kereszténységet a rabszolgák vallásának nevezze. Az emberi jogokról nyilatkozva úgy véli, hogy felelősségünk van saját életünkért, amit a teremtetőtől kaptunk. Ez megelőz minden más emberi jogot. Ha csak egyetlen ember lenne a világon, akkor is a saját életének megóvása lenne a legszentebb kötelessége. Az élet maga a természet, megőrzése tehát megelőz minden mást, mert ez szentség. Univerzális szemlélete abban fogalmazódik meg, hogy minden ember jóra születik, de néha ez nehezen nyilvánul meg.

A második kiselőadást *Kuslits Béla*, a Corvinus Egyetem hallgatója „Antropocén” címmel tartotta. Gondolatmenetében az ún. holocén korszak végén járunk, amikor is az egyre nagyobb számú emberiség a szerteágazó tevékenységével jelentős átalakító hatással, befolyással van a környezetére. Erre a korszakra jellemző a népességszaporodás mellett a gazdasági növekedés, a városiasodás, a megnövekvő energiafelhasználás, szállítás, telekommunikáció. A környezeti terhelő hatások tekintetében nő a CO² és nitrogén-kibocsátás, a műtrágya-felhasználás és az erdőirtás. *Kuslits Béla* elmélete szerint ezzel elérkeztünk a holocén korszak végére, és az úgynevezett antropocén korszakba léptünk be. Az az alapvető kérdés, hogy a most tapasztalható növekedés meddig fenntartható?

Kuslits Béla. Képének forrása előadásának videója:

<https://www.youtube.com/watch?v=RKdiltzuucg>

Szükségessé vált a Földön tapasztalható fizikai áramlatok vizsgálata a népesség változásának tekintetében. A fizikai hatások a gazdasági fejlődés ismeretében feltárhatóak. Régóta ismerjük a tendenciáit, de a változás érdekében igazából 1970 óta nem történt semmi említésre méltó erőfeszítés. Amit most látunk a szerteágazó tevékenységek következményeit illetően, annak hatása 20 év múlva csapódik le. Amit most tapasztalunk, az az 1990-as évek tevékenységének eredménye. A klímaváltozás fő tényezője az északi féltekén rejlik. Itt a legnagyobb mértékű a károsanyag-kibocsátás, de ezek hatása leginkább a déli féltekén jelentkezik. A Föld drasztikus átformálójává vált az emberiség, és ezt a tevékenységet többféle módon

is gyakorolja. A holocén korszak véget ért, új szabályok érvényesek. Új driverek irányítják a rendszert, amelyek figyelmünket a túlélés felé terelik. Az antropocén kérdésfelvetésre a hallgatóság tagjai közül elég sokan reagáltak, és heves vita bontakozott ki a túlélési stratégia megfogalmazásában. Mindenesetre dicsérendő az, hogy annyiféle terület képviselői, biológusok, geológusok, tanárok, civil környezetvédők is hallatták a szavukat, és többen is kitértek napjaink fő ökológiai kérdéseire, valamint a migráció okozta társadalmi és természeti problémákra.

Antal Z. László. A kép forrása előadásának videója:

<https://www.youtube.com/watch?v=irImyPdNcVo>

A Változó Világ előadássorozat második napján ismét két gondolatébresztőt halhattunk az MTA Könyvtár és Információs Központ és a Magyar Szociológiai Társaság Holisztikus Ökológiai Szakosztályának szervezésében, a könyvtár Agora programja keretében. Elsőként a Klímaparadoxon című könyv írójaként is jól ismert, *Antal Z. László*, a Szociológiai Intézet tudományos főmunkatársa kezdte mondanivalóját a klímaváltozások természetes ciklusaival. Közismert tény, hogy bizonyos időszakokban kisebb-nagyobb mértékű lehűlések, felmelegedések következtek be történelmünk során. Így történt ez a középkor derekán is. Az iparosodással, a modern társadalmak megjelenésével viszont természet és társadalom szétvált, és ez a világszemlélet már nem egységes egészként kezeli őket. Ez a nézet nemcsak az embert, de a természetet is deszakralizálja, hiszen a természetet is egyfajta gépként kezeli. Az új világlátás, az iparosodás, a termelékenység a gazdasági növekedésben látja a célját, a jövőjét,

és ezzel túllép a természet határain, megújulási képességén. Az idő felgyorsul, az élettér kitágul ebben az új szemléletű világban. A tér és idő határainak átlépése megjelenik a közlekedésben, építkezéseknél, gyógyításban, élelmiszertermelésben, sportban, az aranyfedezet nélküli pénzben és még annyi mindenben az életünkben. Hatalmas vágya van az emberiségnek: mindent túlszárnyalni, rekordokat dönteni, s mindez a túlfogyasztáshoz, a természet kincseinek a túlzó elfogyasztásához vezet el. Példa lehet erre az, hogy a maratoni futás világcúcsa 1925-ben még 2 óra 29 perc 1 másodperc volt, addig 2014-re ez 2 óra 2 perc 57 másodpercre változott. Ez 20 kilométeres átlagsebességnek felel meg, ami igencsak embert próbáló teljesítmény. A természet normáinak átlépése mára már egyfajta gyakorlattá vált életünkben. A természeti határok átlépése elfelejteti velünk azt, hogy jelentős árat kell fizetnünk a tér és idő legyőzésének extrémításáért. A természet széndioxid-elnyelő képessége a tudósok szerint 2,5 tonna/fő/év. Az USA széndioxid-kibocsátása jelenleg 8-9 tonna körüli érték. Ez hihetetlen terhelést jelent a természetre. Az amerikai életvitel másolása az egész világra, a fejlődő országokra is hatást gyakorol. Megjegyzendő, hogy a széndioxid-kibocsátás mértéke az EU átlagát nézve: 7,7 tonna/fő/év, míg Magyarországé 5,1 tonna/fő/év. Van mit javítani tehát saját kontinensünkön is. Másrészt a megtermelt javak elosztási aránytalansága is kirívóan szembetűnő. A Föld lakosságának 20%-a fogyasztja el a Föld javainak 80%-át. Ismerni kellene a Természet Könyvét, mert a természet mindenre reagál és üzen. Egy új típusú szabadságvágy van ébredőben, egy paradigmaváltás, amely az élelmiszer-önellátás felé, az autarkia és az autonómítás felé vezethet el. A holisztikus szemlélet, azaz a tudományos, művészeti és hitrendszerbeli szemléletek egysége segíthet, hogy megértsük, hogy minden ember, ország felelős a környezetünkért, de ez egy közös és mégis megkülönböztető felelősség. Mindenki a maga szintjén kell, hogy tegyen ezért, így a nagyon fejlett és fejlődő országok más-más szinteken.

Vadovics Edina képének forrása előadásának videója:

https://www.youtube.com/watch?v=zldQBw_ZjIM

A természet határain belüli élet lehetőségeiről Vadovics Edina a GreenDependent Intézet szakmai vezetője tartott tájékoztatót. Öt éve már non-profit szervezetként működnek, és a fenntartható életmód támogatását segítik. A **Kislábnym** című kiadványukban a boldogság (jól-lét) kérdéseivel foglalkoznak. A címben említett kifejezés azt jelenti, hogy csak elégséges mértékben használnak fel energiákat a mindennapi életben. Minél kisebb a fogyasztás, annál kisebb a környezeti hatás. Ennek meghatározására az úgynevezett Boldogság Bolygó Index indikátort használják. Ez azt a mutatót tartalmazza, hogy mennyi hektár/fő terület elégséges ahhoz, hogy az ökológiai lábnyom értéke ne lépje túl a fenntartható állapotot. Ezt 1,7 hektár/fő-ben állapították meg a környezettudósok, ennek elérése a cél, és olyan alternatív megoldásokat kell keresni, hogy ez megvalósulhasson. Costa Rica példa lehet öko-országként, mert 2,5-es ökológiai lábnyoma van jelenleg. Összehasonlításképpen: Magyarországnak 3,6, Németországnak 6,7, míg az USA-nak 7,2-es mutatója van jelenleg.

A másik globális probléma, amin változtatni kell, az az úgynevezett karbon lábnyom, amely része az öko-lábnymnak is. Az ideális érték a 2-2,5 tonna széndioxid /fő/év lenne a fenntarthatóság szempontjából. A lakások hőszigetelésével, környezettudatos neveléssel, a fűtési rendszerek korszerűsítésével, a gépjárművek ésszerű használatával csökkenthető lenne a széndioxid-kibocsátás. A GreenDependent gyakorlati segítsége és kutatásai az utóbbi időben főleg a

családok, háztartások öko-lábnymára terjed ki. A megújuló energiák használata, a helyi élelmiszerek, a munkába járás, az ügyintézés, a közösségek jobb szervezésében rejlik a megoldás. Valahol az anyagi fogyasztás határainak megfogalmazásával, meghúzásával kell kezdeni. A közösségi színterek, házak, lakóparkok jó lehetőségeket kínálnak erre, mint például a főzés, a mosás, az étkezés, a játék közösen, továbbá irodák közös használata. A szervezet a vizsgálatainak és ajánlásainak megfelelően nyilvánossá tette tapasztalatait *Kislábnym* című kiadványában, és hírlevelükben folyamatosan tájékoztatást adnak az előttünk álló legfontosabb feladatokról.

A csoportkép a szeptemberi programon készült.

A kép forrása: www.bajomibalint.hu

Előadásajánlat a TED-ről: Manu Prakash origami mikroszkópja és Steve Howard ötletei a fenntartható jövőért

SZILASSI ANDREA

A járványok leküzdése és kezelése még mindig nagy próbatétel világszerte, különösen a fejlődő országokban. Mint tudjuk, a gyógykezelések alapja a gyors és pontos diagnózis. A betegségek kórokozóját azonban nem lehet bármilyen körülmények között diagnosztizálni. A tudósok által használt mikroszkóp nem sokat változott az elmúlt két évszázadban. Emellett változatlanul drága, és használata körülményes. **Manu Prakash** egy fizikus és feltaláló, akinek küldetése, hogy

találományaival az egészségügy globális problémáin segítsen. Előadásában egy **Foldscope** nevű, igazán olcsó és könnyen kivitelezhető, papírhajtogatással készíthető mikroszkópot mutat be, amelyből 30 különféle darab is létezik a különféle vizsgálatokhoz.

2012-es előadásának videója magyar feliratozással:

www.ted.com/talks/manu_prakash_a_50_cent_microscope_that_folds_like_origami?language=hu

Az előadó a szemünk előtt hajtogat meg egyet, amely például a malária kórokozójának azonosításához alkalmas. Ennek az "origami-mikroszkópnak" három fő alkatrésze van: az optikai elem, a fényforrás és a tárgyasztal. Vannak még mikrooptikák az alján, magába a papírba ágyazva. E papírból készült mikroszkóp rugalmas és ellenálló, akár a mosógépben történő mosást és a leejtést, rátaposást is következmények nélkül túléli. Részlet az előadás szöveges átiratából: *"A papíron nincs leírás és nincs nyelv. Egy kód, egy színkód van beágyazva, ami pontosan megmondja, hogyan kell azt a konkrét mikroszkópot hajtogatni. Amikor elkészült, valahogy így néz ki, és mindene megvan, ami egy közönséges mikroszkópnak, például mozgatható tárgyasztal, egy hely, ahová a tárgylemezt lehet helyezni, például pont itt. Ezen nem akartunk változtatni, mert ez a standard, amit az évek során tökéletesítettek, és sok egészségügyi munkás ehhez van szokva. ... Itt a vízszintesen mozgatható tárgyasztal, és itt egy elem az élesség állításához, ami rugalmas mechanizmuson alapul, ami papírból készült, és amivel mozgathatjuk és fókuszálhatjuk a lencsét mikronos lépésközönként."*

Steve Howard egész életében a fenntartható fejlődésért dolgozott. Létrehozott egy Klímacsoport nevű nonprofit szervezetet. Erdészeti ügyekkel foglalkozott a WWF-nél, később fejlesztési, mezőgazdasági témákkal az ENSZ keretein belül. Amikor 2010-ben belépett

az IKEA munkatársai közé, a bútoripari óriáscégnél különös változások történtek. Nagy, kék épületein napelemtáblák és szélturbinák jelentek meg. Bent, a polcokon pedig LED izzók világítottak, és újrahasznosított anyagokból készült termékek voltak láthatók mindenütt. Steve Howard az IKEA fenntarthatósági vezetője lett. Ahogy nyilatkozta: *"A fenntarthatóság szorgalmi feladatból kötelező feladattá vált."* Előadásának címében arra utal, hogy 100 %-ban kell arra törekedni, hogy megszabaduljunk a régi technológia költséges fenntartásától, és kizárólag korszerű dolgokba kell investálni, csökkentve ezzel a költségeket. Ezzel a vásárló is jól jár, ugyanis a költségcsökkentés árcsökkentéshez is vezethet. Előadásában környezetbarát anyagok és eljárások kereséséről beszél. Részlet azokból a gondolataiból, amelyek a pamut alapanyagra vonatkoznak. *"A pamut csodálatos. Valószínűleg sokan önök közül viselnek most is valami pamut ruhadarabot. Használat közben ez egy kiváló textil. Az előállítás viszont rendkívül szennyező folyamat. Rengeteg növényvédőszer, műtrágyát és vizet igényel. Ezért másokkal, más vállalatokkal, nonprofit szervezetekkel együttműködve dolgoztuk ki a **Jobb Pamut Kezdeményezést**, úgy, hogy egészen a termelőig mentünk vissza, ahol meg tudtuk felezni a szükséges víz mennyiségét, és a kemikáliák bevitelét, miközben a termelés nőtt. A költségek akár 60 százalékat is kiteheti ezekben az alacsony jövedelmű farmerek által vezetett gazdaságokban a vegyszerfelhasználás. Több lesz a termés, miközben a költségek megfizethetők. A farmerek kiemelkednek a szegénységből. Ez tetszik nekik. Már farmerek százezreihez eljutottunk, és már 60 százalékban jobb pamutot használunk termékeinkben."*

2013-as előadásának videója magyar feliratozással:

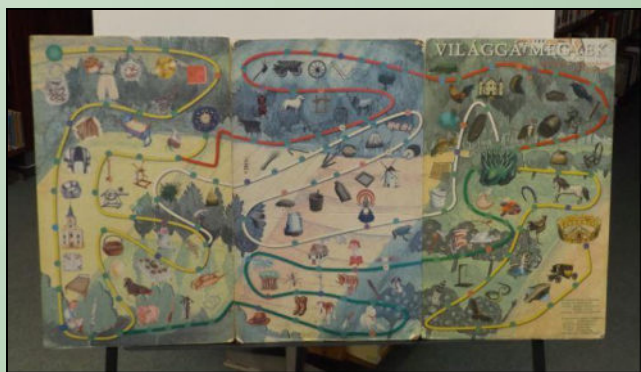
http://www.ted.com/talks/steve_howard_let_s_go_all_in_on_selling_sustainability?language=hu

Világgá megyek! - Népmesékkel reggeltől estig

SULLER ILDIKÓ

Ezzel a címmel kapcsolódott könyvtárunk gyermekrészlegének két rendezvénye a **Magyar Népmese napjához** 2015. szeptember 28-án. Az NKA Szépirodalom és Ismeretterjesztés Kollégiuma által támogatott programunkat azzal a céllal terveztük, hogy hozzásegítsük a kisiskolás korosztály képviselőit a mesékben való elmélyüléshez, illetve ötleteket adjunk, lehetőséget nyújtsunk pedagógusoknak és könyvtárosoknak abban, hogy megismerkedhessenek a mesék átadásának másféle játékos módjaival is. Ugyancsak fontosnak tartottuk, hogy a javaslatok mellett megbeszélhessék egymással tapasztalataikat.

A Világgá megyek! társasjáték

A két részből álló program első rendezvényeként **Farkas L. Rozália**, a „Világgá megyek!” című társasjáték megalkotója előadást tartott a meghívott pedagógusoknak, óvoda-pedagógusoknak, gyermekkönyvtárosoknak *Mesevarázs* címmel, a mesék pedagógiai

szerepét illetően. A népmesék számos előnyének felvázolása után az általa kifejlesztett társasjátékokat, kártyajátékokat, illetve segédkönyveket is bemutatta, használatába beavatta hallgatóságát. A szóban forgó játékok számos területet fejlesztenek: szókincset, fantáziát, logikai készséget, önálló szövegalkotást, fogalmazási készséget, stb.

Farkas Rozália a társasjátékot bemutatja a gyermekeknek. Fotó: Csejtei Zsolt

Vendégeinket kávéval és pogácsával vártuk, s az előadás után 3 példányt kisorsoltunk Farkas L. Rozália *Mesevarázs* c. kötetéből. Előadónk személyisége és az elhangzottak nyomán felmerülő gondolatok kellemes társalgást indítottak el résztvevőink között.

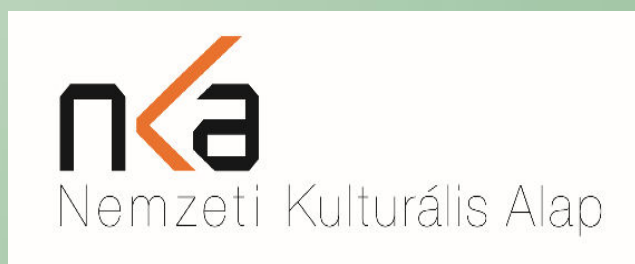
A délutáni rendezvényen a játéke és a gyerekeké volt a főszerep. Célcsoportunk a 3-4. osztályos korosztály volt. A résztvevőink által képviselt intézmények: Móra Ferenc Általános Iskola, Herman Ottó Általános Iskola, Kodály Zoltán Általános Iskola, Árpád-házi Szent Margit Általános Iskola, Sárberki Általános Iskola, és az Óvárosi Általános Iskola. A játékos feladatok

soraiban többek között népmesei tárgyak, azok funkciójának megnevezése, szólások, közmondások jelentése szerepelt. Egy-egy jó válaszáért egy-egy kártyalapot kaptak a csapatok. A legtájékozottabbak a tárgyak felismerésében voltak versenyzőink, ám arra a kérdésre, hogy mi mire való (a mesékben) – már kevesebben ismerték a helyes választ. Ám elég volt egy-egy tájékozott gyermek a csapatban, hogy megkapják a helyes válaszáért járó kártyalapot. Pozitív hozadékként így, egymástól is tanulhattak a gyerekek.

Fotó: Török Csaba

A legtöbbet összegyűjtő 1. helyezett az Árpád-házi Szt. Margit Általános Iskola csoportja lett. 2-3. helyezetteink a Sárberki és az Óvárosi Általános Iskola. Az első 3 helyezett csapat tagjai könyvjutalmat, a további versenyzők egy-egy általunk készített könyvjelzőt vehettek át. A díjazottaknak járó okleveleket az intézmény nevének megjelölésével adtuk ki, e mellett minden résztvevő névre szóló emléklapot vihetett haza.

Köszönetet mondunk a Nemzeti Kulturális Alapnak, hogy támogatta programunk megvalósulását.

Kozák Ágnes könyvbemutatója az esztergomi gyermekkönyvtárban

ZIMONYI ZSANETT

November 16-án, délelőtt 10 órától került sor a Helischer József Városi Könyvtárban Kozák Ágnes: **Mesevilág a Balaton mélyén** című könyvének bemutatójára, melyen alsó tagozatos diákok vettek részt, akik a rendezvény folyamán fel is olvastak részleteket a könyvből. A szép megjelenésű könyvet Szarka Fedor Guidó illusztrációi díszítik.

Kozák Ágnes polgári foglalkozása szerint orvos, unokáinak mindig nagyon szívesen mesélt saját, és kitalált meséket is, melyek közös balatoni nyaralásaikra épültek. Ezeket később a gyerekek kérésére le is írta, és ezekből az alapmesékből született a könyv, amely a Balaton iszap- és hínárréteg alatti mesevilágába vezeti az olvasót. Az itt élő csodás lényeket a meseregény két főszereplője, Boglárka és Bendegúz révén ismerhetjük meg. Kalandjaik során a görög mitikus lények történetét és a magyar mondavilág egyes szereplőinek történetét is megismerhetjük (pl. Helka legendája). Végezetül Kozák Ágnes szavait idézem: „*Ez a könyv a szeretetről szól: a Balaton, a gyerekek, a család szeretetéről, a próbatételek során megnyilvánuló önfeláldozásról, a barátságról, az összetartozásról.*”

Kozák Ágnesről Steindl Nóra készített fotót.

Jó étvágyat, Samu! - avagy paleolit-étrenden élt-e az ember a paleolitikumban?

BARTÓK GERTRUD

Vértesszőlős 1965-ben került fel az ősrégészet „dicsőségfalára”, miután a századelő óta ismert és kutatott mésztufabányájában 1962-ben megtalált nyomok alapján Vértes László kezdte vizsgálni a környéket. A megtalált koponyatöredéket — mivel Sámuel napján került elő — Samunak nevezték el. A tarkócsonton kívül gyermekfogak is előkerültek a lelőhelyről. Ami legalább ilyen fontos, nemcsak ezeket a leleteket találták itt, hanem azt a helyet is, ahol az ősember élt, lakott, vadászott. Több mint nyolcezer szerszámot gyűjtöttek össze a kutatók.

A lelőhely a mésztufabányában.

A képek forrása egyetlen kivétellel:

https://hu.wikipedia.org/wiki/Vértesszőlős_Őstelep

1

A mésztufa vagy édesvízi mészkő puha, jól formálható kőanyag, a Gerecse tövében feltörő hőforrások hozták létre. A mésztufa gyorsan képződő anyag, az időszakosan vagy végleg megszűnt források által képzett, mésztufa gáttal védett medencék és környékük kiváló lakóhelyet biztosítottak az itt megtelepedő embereknek. Mivel évezredek át működő hőforrás-mező volt itt, a mészkőrétegek megőrizték az itt élt emberek maradványait, szerszámaikat, az őket körülvevő növény- és állatvilág megkövesedett maradványait.

Samu, a vértesszőlősen talált koponyatöredék

Samu az általánosan elfogadott adatok alapján 320-380 ezer éve élhetett, bár egy újabb kor-meghatározás szerint fiatalabb, 185-210 ezer éves. A Homo erectus fajba tartozott, akik a Föld különböző tájain jelentek meg. Legismertebb leleteik Grúzia, Jáva, Kína, Németország, Észak-Tanzánia és Magyarország területéről kerültek elő. A Homo erectust sok szakember a mai ember közvetlen ősének tekinti. Afrika, Európa és Ázsia erdős szavannáin, családközösségekben éltek. Agytérfogatuk körülbelül 1300 cm³ volt, és gégejük már alkalmas volt a beszédre. A vértesszőlősi Samu leletének felfedezése nagy jelentőséggel bír a paleolitikum kutatásában.

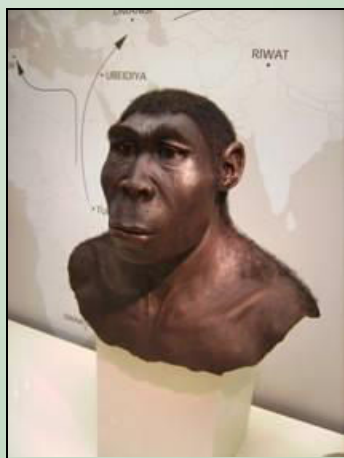
¹ A cikkben szereplő URL hivatkozások 2015. november 22-i állapot szerintiek.

szőlősi mésztufában talált élőhely több egymás feletti rétegben őrizte meg az ősember mindennapi életének maradványait. Az időjárás két hidegebb periódusa között körülbelül harmicezer évig éltek itt. A telepen lakó emberek létszáma csoportonként nagyjából száz fő volt, és egy-egy telepen huzamosabb időre rendezkedtek be, ami kényelmes volt a táplálékfeldolgozás és a pihe-nés szempontjából, ámde kellemetlen az élősködők miatt. Erre a korszakra tehető az emberbolha megjelenése, mivel az a fekvőhely anyagában tenyészik.

Emberi lábnyom a megkővesedett mésztufában

A *Homo erectus* már ismerte a tüzet. Arra vonatkozó lelet nem került elő, hogy tüzet tudott volna gyújtani. Így a kutatók arra következtettek, hogy a bozóttüzek, villámcsapások nyomán keletkezett tüzet használták, azt őrizték.

A *Homo erectus* rekonstrukciója

https://hu.wikipedia.org/wiki/Homo_erectus

A vértesszőlősi tűzhelyek megmutatják, hogyan. A parzsat nem fadarabokkal táplálták, hanem

csontokkal. A csontokat apróra törték, azzal védték és táplálták a tüzet. A porrá égett csontok a mésztufában 5-6 cm vastag réteget képeznek. A tűzhelyekben megőrzött csontok mennyiségét sokszorosan felülmúlja a telepek többi részén található csontok mennyisége, amely 20-25 cm vastagon borítja a talajt. Az összehordott húsok mennyisége feltűnően nagy volt. Körülbelül 150-230 állat csontmaradványa került elő az ásatásokon, és ennek a döntő többsége nagy emlős volt. A hús mennyiségét összesen 52-88 ezer kg-ra becsülik, rétegenként ez 15-30 ezer kg. A vértesszőlősi ember hústápláléka elérte azt a mennyiséget, mint amennyit egy sokkal későbbi, neandervölgyi embercsoport vadászott. Samu azonban nem vadászott, legalábbis nem rendszeresen. Kő fegyver nem maradt fenn ebből a korszakból, sőt a későbbi korszakokból sem. A táplálékszerzés módját azonban nem a fegyverek hiánya jelzi, hanem a környezet elemzéséből, a megtalált állati maradványokból lehet kikövetkeztetni.

Állati csontmaradványok a lelőhelyen

Samu és társai gyűjtögetéssel szereztek táplálékukat. A növényi táplálékok változatossága az évszaktól is függött, a szezonálisan érő gyümölcsök mellett gombákat, gyökereket, magvakat gyűjtöttek és fogyasztottak. A madárfészek kifosztásával jutottak tojáshoz. A húsrá is gyűjtögetéssel tettek szert sok esetben. A *Homo erectus* ugyanis dögevő volt, kevésbé aktív vadász. Kelet-afrikai csontleletek mutatják, hogy a ragadozókat elzavarták az elejtett vad mellől, és elragadták tőle a zsákmányt. A csontleleteken a ragadozó fognyomai felett látható az emberi szerszám nyoma, amivel levágta - lekaparta a húst. A frissen elhullott állatokat is össze-

szedték. A közeli forrásokhoz inni járó növényevőket éjszaka vagy szürkületben lesben lapulva várták, majd megzavarva az állatokat, igyekeztek azokat hasadékokba, gödrök felé terelni. A menekülő állatok eltörték a lábukat, eltaposták egymást, az emberek a kisebbeket, lemaradókat lebunkózták. Az elejtett, összegyűjtött állatokat elvitték a telepre, és pattintott kőeszközeikkel megnyúzták, feldarabolták. Mivel használták a tüzet, a húst meg tudták sütni. A csontokat feltörték, hogy hozzájussanak a velőhöz. Az agyvelőt úgy készítették el, hogy a parázsba tették az állat koponyáját, majd amikor már kifehéredett és megrepedezett a csont, könnyedén szét tudták nyitni, hogy megegyék a főtt agyvelőt. Afrikában a hadza vadászok ma is így fogyasztják a páviánagyat. (A majmokat kövekkel dobálják le a fákról, amelyeken éjjelre nyugovóra térnek.) Sóhoz az állatok megfigyelésével jutottak, a növényevők a sós források mellett kicsapódó sötét nyalogatták, elég volt a nyomaikat követni.

Medve mancslenyomata a megkövesedett mésziszapban

A telepen és a telep melletti hasadékokban talált állati maradványok elemzésével a kutatók megállapították, hogy míg a telepen nagyrészt növényevő állatok csontjai találhatók, a hasadékokban talált állatok kilencven százaléka ragadozó volt. Tehát a vadászatok során nem a hasadékokba hajszolták az állatokat, amelyeket meg akartak szerezni, ide a ragadozókat, a „konkurenciát” és veszélyt jelentő állatokat igyekeztek bekergetni. A telepen óriáshód, etruszk orrszarvú, ősbölény, vadló, szarvas volt a leggyakoribb, a hasadékokban medve, kardfogú tigris és más ragadozók maradványai voltak. **Samu tehát nem paleolitikus étrend szerint táplálkozott.** A káposztafélék, a mák, a kókusz, az oliva, az avokádó, a tenger

gyümölcssei hiányoztak az étrendjükből. A „paleo” táplálkozásból a hús, a hal és a gyökérzöldségek szerepeltek az étlapjukon. Arra törekedtek, hogy a lehető legkevesebb erőráfordítással a lehető legnagyobb kalória- és tápanyagmennyiséget vegyék magukhoz. Nem mellőzték a szénhidrátokat, csak korlátozottan jutottak hozzá, és a gabonát azért nem ették nagyobb mennyiségben, mert vadon kevés terem. Burgonyát pedig azért nem fogyasztottak, mert a Homo erectus által lakott területeken nem termett meg, hiszen Amerikában őshonos. Húsból sem sokat fogyasztottak. Minél zsírosabb volt, annál értékesebb táplálékot jelentett. A hús és az állati zsiradék, különösen a velő kis mennyiségben is nagy kalóriabevitelt eredményezett. Egyetlen állati nagy csöves csont velőjének elfogyasztása hozzávetőleg 1500 kcal energiabevitelt jelentett. A rendszeres zsiradékfogyasztásnak és a táplálékul szolgáló hús megsütésének lehetősége pedig komoly evolúciós változásokhoz járult hozzá. Az agytérfogat és az agy tekervényezettsége növekedett, fejlődött és növekedett a beszédközpont. Az agykoponya növekedésével együtt az arckoponya kisebb lett, az állkapocs kevésbé erős, a fogak is kisebbek lettek. A sült-főtt táplálék kevesebb és gyengébb rágással is jól emészthető volt. Végül egy érdekesség a Homo erectus életéből. Grúziában került elő egy olyan ember koponyája, aki már meglehetősen idős lehetett. A várható átlagos élettartam nem érte el a harminc évet, ez az ember jóval idősebb volt, és nem voltak fogai. Mégis, jóval túlélte a fogai elvesztését, valószínűleg megrágták neki a táplálékot – a Homo erectus már gondoskodhatott a közösség gyenge, öreg tagjairól.

Ajánlott irodalom:

GÁBORINÉ CSÁNK VERA: Az ősember Magyarországon – Budapest : Gondolat K., 1980

VÉRTES LÁSZLÓ: Az őskőkor és az átmeneti kor emlékei Magyarországon – Budapest : Akadémiai K., 1964

VÉRTES LÁSZLÓ: Medveemberek krónikája – Budapest: Gondolat K., 1957

MICHAEL FINKEL: Az utolsó vadászok In: National Geographic Magyarország, 2010. (8. évf.) 3. sz. p. 32-53.

A grúz leletekről: URL = <http://www.dmanisi.ge/>

A jubileumi konferenciától a Fitz-díj bizottságig

KISSNÉ ANDA KLÁRA

2015. október 20-án az Országos Széchényi Könyvtárban tartotta soros ülését az MKE Tanácsa. A napirend kiemelten foglalkozott az MKE megalakulásának 80. éves jubileumi rendezvényeivel.

A kép forrása:

http://mke.info.hu/konyvtarvilag/category/iii_evfolyam_2015/5_szam_2015/

Az idei szervezeti és intézményi megemlékezéseket november 25-én az egyesület jubileumi konferenciával tetőzi be, melynek az ELTE Állam-és Jogtudományi Kar ad helyet egy kétnapos tudományos, szakmai programot követően. A konferencia az elmúlt nyolcvan év összegzése mellett a jövő kihívásaira kíván összpontosítani. Célja a könyvtárak előtt álló új kihívások, tendenciák, információs technológiák számbavétele a társadalom kutatási, fejlesztési és innovációs tevékenységeinek elősegítése, a tudomány- és tudásfejlesztés, valamint az információszolgáltatás érdekében. A konferencia díszvendége *Sinikka Sipilä*, az IFLA 2015-ben leköszönt elnöke.

Több mint négy évtizede nem járt hazánkban ilyen magas rangú vezetője a világszervezetnek.

Az MKE kiterjedt nemzetközi kapcsolatokkal rendelkezik. Tagja az IFLA-nak, az EBLIDA-nak, központilag és szervezetei, szekciói keretében kulturális, diplomáciai kapcsolatokat folytat a szomszédos országok egyesületeivel. A 2015-ös év egyik legnagyobb nemzetközi elismerése, hogy *Barátné dr. Hajdu Ágnes* elnök asszonyt beválasztották az IFLA Igazgatótanácsába. 1927 óta nem volt magyar képviselő ilyen magas pozícióban, amit Magyarország, de Európa viszonylatában is történelmi jelentőségű szerepvállalásként értékelhetünk, és feltétlen előnyt jelenthet a hazai könyvtári projektek tekintetében. Az idei Cape Town-i IFLA konferenciáról és *Barátné dr. Hajdu Ágnes* beiktatásáról, feladatiról szóló beszámoló a **Könyvtárvilág** legújabb számában olvasható:

<http://mke.info.hu/konyvtarvilag/2015/11/dinamikus-konyvtarak-hozzaferes-fejlodes-es-atalakulas-81-ifla-konferencia-cape-town-2015-augusztus-15-21/2585/#more-2585>

A konferenciaszervezők a múlt és jövő összekötése szándékával a fiatalok bevonását is megcélozták. Számukra az MKE pályázatot írt ki a környezetükben élő közszereplők könyvtárakról és könyvtárosokról megfogalmazott gondolatainak videofelvételére, melyek közül a legjobbak a jubileumi ülésen bemutatásra kerülnek, egy pályázó (csoport) pedig ingyenes regisztrációt nyer a 2016. évi Vándorgyűlésre.

A jubileum alkalmából az MKE Képtárház is feléledt. Az egyesület történetét, alakjait, pillanatait felidéző adatbázis a későbbiekben is bővíthető, elérhetőségét az interneten is biztosítják.

Gerencsér Judit főtitkár a tanácsülésen számolt be az Elnökség alakulóülése óta végzett munkáról és a feladatok felosztásáról. Változás az előző ciklusokhoz képest, hogy az eddigi három helyett csak két alelnöke van az egyesületnek: dr. *Redl Károly* továbbra is a szakkönyvtári és határon túli ügyek, míg *Kiss Gábor* a települési és közkönyvtárak érdekeit képviseli. A nemzetközi ügyek képviselete megosztott az elnök és a főtitkár között.

Gerencsér Judit.

A kép forrása: www.kuria-birosag.hu

Megalakultak az MKE bizottságai: Etikai Bizottság, Stratégiai Munkabizottság, Oktatási- és Képzési Munkabizottság, Akkreditációs Munkabizottság, Marketing és Kommunikációs Bizottság, Hungarikum Munkabizottság, Honlap Munkabizottság és Füzeki Munkabizottság. Vezetésüket az Elnökség tagjai között osztották fel, a bizottsági tagok köre még nem mindenütt teljes. A könyvfesztivál szervezőbizottsága még alakulóban van, a Fitz-díj bizottság a tanácsülésen alakult meg. Ezúttal a Közkönyvtári Egylet, a Bibliográfiai Szekció, a Tudományos és Szakkönyvtári Szekció, a Heves és Hajdú-Bihar Megyei Szervezet lettek tagjai *Bazsóné Megyes Klára* elnökletével. Az 1989 óta kiosztásra kerülő nívódíjra már a szervezetek fogadják a javaslatokat (Komárom-Esztergom megyében az mkkemsz@gmail.com címre küldhető).

Az MKE-nek saját bizottságai mellett delegált tagja van a 3K Szerkesztőségben, valamint Az év fiatal könyvtárosa-díj Kuratóriumában.

A Honlap - és a Kommunikációs Bizottság szerepéről, feladatairól azok elnökei, *Gerencsér*

Judit, valamint *Kóródy Judit* tájékoztattak. Már tapasztalható, hogy az elmúlt hónapokban hatékonyabbá váltak az egyesület kommunikációs csatornái: a honlapon frissültek a szervezetek és szekciók adatai, több hír került fel, gyorsabb az átfutási idő a megjelenésig. A Titkárság Skype-on keresztül is elérhetővé vált, elindult az MKE Facebook oldala.

Bár az MKE a Katalisten is hírt ad immár a rendezvényeiről és a médiaszerepléseiről (Fehér Miklós 2015. szeptember 17-én a Kossuth Rádió Napközben című műsorában a települési könyvtárakról és a könyvtárak mai látogatottságáról, míg november 20-án Budavári Klára a Család-Barát Magazinban a papíralapú könyvekről és az olvasásról nyilatkozott), az elsődleges hírforrásnak az MKE honlapját kell tekinteni (mke.info.hu). Itt olvasható legfrissebb állásfoglalása a társadalmi egyeztetésre bocsájtott közös jogkezelésről szóló 2014/26/EU irányelv átültetésének részletes koncepciójáról, valamint a Kulturális Alapellátás Kerekasztal számára megfogalmazottak, amelynek kibővített ülésére 2015. július 8-án az elnök asszony is meghívást kapott. Az IKSZ, az EK, a KTE és az MKE delegáltjainak részvételével a közgyűteményi munkacsoport kiállt a közgyűteményi intézményrendszer kiemelése, a közfoglalkoztatás helyett a szakember szükséglet, a támogatási rendszer továbbfejlesztése mellett, és javasolta az NKA külön kulturális alapellátási kuratórium alakítását. E feladatok súlya generálta az MKE Stratégiai Munkabizottság létrejöttét.

Kóródy Judit. A kép forrása:

<http://mke.info.hu/konyvtarvilag/category/mentor/>

A Kommunikációs Bizottság a hajdani PR Munkabizottságot kívánja feléleszteni és szerkeszti többek között az egyesület webmagazinját, melynek legújabb száma már megjelent http://mke.info.hu/konyvtarvilag/category/iii_evfolyam_2015/5_szam_2015/

Rövid ismertető készült a rovatokról, a szerkesztőbizottságról. Javasolt szervezeti szinten a média-megjelenések kigyűjtése, a médiaprotokoll elkészítése. Készül a nemzetközi rendezvénynaptár a rendezvények ütközésének elkerülésére és fontos, hogy minden információ, hír a honlapra vezessen vissza. Megkívánt egy új arculat, egy új logó kialakítása, amely a történetiség mellett az egyesület szerepére is felhívja a figyelmet.

Gerencsér Judit főtitkárként beszámolt egyéb eseményekről is. Az Elnökség a májusi ülés óta több kitüntetési felterjesztésről és díjak odaítéléséről döntött. A Vándorgyűlésen lehettünk tanúi az MKE Emlékérmek, Az év fiatal könyvtárosa díj, a Hallgatói pályázatért járó jutalom, a **Fitz-díj** és a **Kertész Gyula Emlékérem** átadásának. Augusztusban állami kitüntetésekben részesültek az egyesület tagjai, a Szinnyei-díjra is tett javaslatokat az Elnökség. 2015. október 22-én megemlékezés keretében került sor az idei **Füzéki István-emlékérem** ünnepélyes átadására. Az idei díjazott *Varga Róbert*, a kaposvári Takáts Gyula Megyei és Városi Könyvtár nyugalmazott igazgatója.

Rónai Katalin bábkiállítása Forrás:

<https://www.oik.hu/web/guest/rolunk>

Az egyesület „**Alkotó Könyvtáros**” programsorozatába keresi azokat, akik más szakterületről is bemutatkoznának. Ősszel *Rónai Katalin* sikeres bábkiállításának adott helyet az

Országos Idegennyelvű Könyvtár.

Az önállósult Pécsi és Baranyai Könyvtárosok Egyesülete júliusban együttműködési megállapodás szándékával kereste meg az Elnökséget. A véglegesítéshez még további szakmai egyeztetésre van szükség. Az MKE új ügyrendje már tartalmazni fogja a hasonló esetekre az együttműködés tartalmi elemeit, a társult tagság feltételrendszerét, valamint stratégiai tervben kívánja részletezni a társult szervezetekkel való együttműködés tényét.

Ez alkalommal került sor a szolnoki vándorgyűlés értékelésére. *Lászlóné Nagy Ilona*, a Verseghy Ferenc Könyvtár igazgatója számolt be a szervezés kezdeteitől az eredményekig. Mint mondta „jó mulatság, nagy kihívás volt”. A feladat összekovácsolta a munkatársakat, a szervezet- és csapatépítés szempontjából pozitívan értékelhető. Nem hittek a város vonzerejében, épp könyvtárösszevonás után álltak, a könyvtár pedig a festéstől a szőnyegcseréig felújításra szorult. Kellő infrastruktúrát csak a főiskola biztosíthatta. Az egriek tapasztalatai, az Elnökség segítő közreműködése, az együttműködések és az, hogy a városban minden intézmény az ügy mellé állt, ötletekkel segítették a települések, támogatta a fenntartó – végül több regisztrált résztvevőt hozott, mint Sopronban. Próbára tette a szervezőket, de jó kapcsolatokat eredményezett. A megyei könyvtár egy tudásközpont nélkül ma már nem képes egy ekkora rendezvényt megszervezni: a technika, a feltételek, a gazdasági önállóság, a pénzügyi lebonyolítás, a főiskola rendezvény, szállás, szervezés, számlázás profillal rendelkező kft-je nélkül lehetetlen lett volna. Az MKE szoros gyeplővel, sok éves tapasztalattal irányította a gazdasági ügyeket.

Több helyszínen fogadták a regisztráltakat, az étkezés, szállás mellett kiállítás volt. A szekciókban különböző szintű segítséget kellett nyújtani, de a visszajelzések pozitívak voltak. A könyvtárigazgató jó szakmai kihívásként, gördülékeny, aktív, jó munkaként értékelte a vándorgyűlést, és ezt számadatokkal igazolta. A fenntartók előtt az intézmény tekintélye, a városban az elismertsége nőtt.

A Vándorgyűlésen elhangzott előadások várhatóan hozzáférhetők lesznek az egyesület honlapján – amint megkapták őket az előadóktól. Az Elnökség pedig a leendő szervezőknek szándékozik szervezési útmutatót készíteni hozzáférhető módon a tapasztalatokból és a jó gyakorlatokból. 2016-ban Veszprém lesz a házigazda.

Dr. Téglási Ágnes. A kép forrása:

<http://www.universit.eoldal.hu/fenykepek/>

A Tudományos és Szakkönyvtári Szekciót *dr. Téglási Ágnes* mutatta be. Ez a legfiatalabb szekció, mégis 2011 óta, mióta megalakult, több elnöke volt már. *Dr. Fischerné dr. Dárdai Ágnes* volt kezdeményezője a Katalisten közzétett felhívásával a felsőoktatási könyvtárak szerveződésének az MKE égisze alatt, de természetesen nyitottak voltak a szakkönyvtárak felé. Céljuk a hatékony érdekképviselés, a szakmai képviselet erősítése egymás felé és kifelé, a szakmai programok szervezése, miközben munkájukat összehangolják az MKE tevékenységével. Elnökeik voltak *dr. Fischerné dr. Dárdai Ágnes*, *Náray-Szabó Gábor*, jelenleg *dr. Téglási Ágnes*. Mára több mint kilencven egyéni és körülbelül tíz állandó testületi tagja van.

A szakmai programok a Vándorgyűlésekhez kapcsolódva, sok előadással, kompakt módon szerveződtek az évek során. 2012-től megjelennek a Könyvfesztiválon. Felsővezetőik pályázati forrásból vettek részt tanulmányutakon. Az EISZ-t és az elektronikus információszolgáltatást folyamatosan napirenden tartották. Most az elektronikus információszolgáltatás, az adatbázis készítés, az Open Access került előtérbe. A forrásteremtés kormányzati szinten igényelne beavatkozást, ezért az EMMI felé erre javaslatot dol-

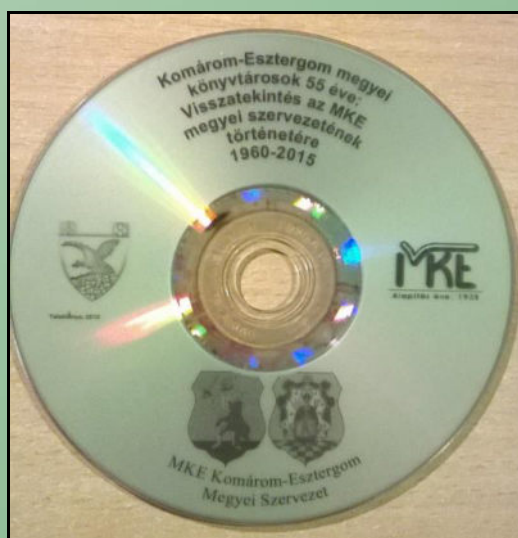
goztak ki. A tartalomszolgáltatás során felhasználóik nap, mint nap megkérdőjelezzik a könyvtárosok létjogosultságát, a kutatók az azonnali információt igénylik, és az interneten látják biztosítékát a válaszoknak, miközben az ott elérhető adatbázisok mögött is könyvtárosok munkája áll. Érdekes lenne megvizsgálni, mi történt a kutatókkal, akik hajdanán megrohanták és ellepték a könyvtárakat...

Hantal Zsófia. A kép forrása: www.facebook.com

A szervezeti-tagsági ügyek kapcsán *Hantal Zsófia*, a Titkárság alkalmazottja számolt be az Ellenőrző Bizottság vizsgálatáról. Várható a szervezetek működési adminisztrációjához készített ajánlás. Szó esett a külföldi kirándulások során valutában kifizetett készpénz át- és visszavezetéséről, a tagdíjtáblázat jelentőségéről és tagsági információkról. Jelenleg közel 2100 egyéni és több mint hatvan testületi tagja van az MKE-nek.

A tanácsai képviselők ezúttal magukkal vihették a *Komárom-Esztergom Megyei könyvtárosok 55 éve* címmel megjelent DVD-ROM-ot a szervezet történetéről.

Egy nap Bajnán

FEKETSNÉ KISVARGA ANITA

Mint arról beszámoltunk a KeMLIB korábbi számában, *Pallagi Tibor*, Bajna község polgármestere és *Erdősné Csík Katalin*, a település könyvtárosa meginvitálta a 2015-ös megyei Könyvtári Hetet nyitó konferencián az egybegyűlteket községükbe (lásd *KeMLIB V. évf. 10. szám Könyvtár, értéktár – A Komárom-Esztergom megyei XLIV. Könyvtári Hét szakmai nyitó programjáról*) Mivel az MKE Komárom-Esztergom Megyei Szervezet évente két kirándulást szervez, s köztük az egyik célja a megyén belüli települések értékeinek megismerése és a helyi könyvtárak meglátogatása, *Kissné Anda Klára*, a szervezet elnöke máris kapott az alkalmon, és jelezte polgármester úr felé az egyesület részvételi szándékát egy esetleges bajnai kiránduláson.

Egy hónap sem telt el, és máris visszajelzést kaptunk az önkormányzattól: november 2-án szeretettel várnak minket településükön. Ám, hogy mekkora szeretettel vártak minket, az csak a kirándulás napján derült ki igazán! Először is csodálatos időjárást rendeltek nekünk – állítólag még *Nyíri Róbert* kanonok úr is közbenjárt az érdekünkben. Másodszor olyan figyelemben és vendéglátásban volt részünk, amely csak VIP-vendégeknek dukál, s ettől némi zavarral vegyes örömmel vettünk részt a szakmai napon.

A templomban. Fotó: Török Csaba

Miután megérkeztünk Bajnára, *Pallagi Tibor* polgármester és *Hudoba Gyula* alpolgármester urak, *Hudoba Gyuláné* pedagógus és *Erdősné*

Csik Katalin helyi könyvtáros kollégánk fogadott minket a Művelődési Házban egy finom kávéval és frissen sült pogácsával. Bajna rövid szóbeli bemutatása után átsétáltunk az 1484-ben épült, majd az 1700-as és az 1800-as években átépítésre került Szent Adalbert római katolikus templomba, ahol *Hudobáné Edit* idegenvezetésével a szép templombelső megtekintése mellett alkalmunk volt megnézni egy fotókiállítást is az egyházközség tulajdonában lévő kegytárgyakról és miseruhákról.

A templommal szemben áll a Simor János Általános Iskola. Nevét az 1842-től négy évig a településen szolgáló plébánosról kapta. Simor Jánost később esztergomi érsekké választották, de még hercegprímássá választása után is visszavisszalátogatott a községbe, és támogatta az iskola megépítését, melyet 1874-ben adtak át. Az iskola – túl történelmi viharokon és néhány oktatási reformon – ma is virágzik. Bizony sok városi oktatási intézmény megirigyelhetné azokat a szép és világos tantermeket, melyekbe bekukkantottunk látogatásunk során.

A községi könyvtárban
Fotó: Török Csaba

A szépen felújított községi könyvtár is itt található. A település vezetői és *Erdősné Csík Katalin* ez alkalommal is megköszönték a megyei könyvtár módszertani osztályának segítségét, mellyel az állomány selejtezéséhez és retrospektív feldolgozásához, valamint a könyvtár berendezési tárgyainak beszerzéséhez járultak hozzá. Kirándulásunk következő állomása a *Hild József* által tervezett **Sándor–Metternich-kastély** épülete volt, melynek teljes körű rekonstrukcióját a *Forster Gyula* Nemzeti Örökségvédelmi és Vagyongazdálkodási

Központ fogja elvégezni a közeljövőben. A kívülről szinte teljesen felújított kastély belül már csak nyomokban mutatta az épület egykori szépségét, de még így is lenyűgözött minket. Igaz, ehhez az is hozzájárult, hogy *Hudobáné Edit* anekdotákkal fűszerezett, érdekes bemutatója segített elképzelni az itt folyó életet: Sándor Móric gróf, az ördöglovas merész tetteit, a hatalmas konyhában folyó munkát, az antik motívumokkal díszített falak között a kisaszonyok csevegését teázás közben, míg a férfi vendégek a kártyaszobában vagy a biliárdteremben mulatják az időt, vagy a hangulatos narancsházban az egzotikus növények szépségét. A pincétől, sőt az egykori jégveremtől egészen a padlásig bejártuk az épületet, melynek szépsége már most magával ragadó volt – elképzelhető, milyen gyönyörű lesz, ha a felújítás befejeződik!

A kastély. Fotó: Török Csaba

A kastélylátogatás után a község másik büszkesége, az Alkotóház felé vettük az irányt. Bajna egyik legszebb telkén áll az épület, mely gyermektáboroknak, alkotóműhelyeknek ad otthont. Az egyik szobában *Alexa László* fafaragó népi iparművész, fogadott minket, aki saját és felesége, *Klenczner Erzsébet* csuhéfonó népi iparművész alkotásaiból mutatott be nekünk néhányat. Nemcsak a mesterek munkáiban gyönyörködhetünk, hanem *Alexa László* bevezetett minket a kopjafák jelképrendszerébe is. Megtudhattuk, miről ismerhető fel a női, s miről a férfi sírt őrző kopjafa, hogyan lehet kiolvasni a belevéssett jelekből, hogy az elhunyt hány évet élt, hány leány- és hány fiúgyermek és unokája gyászolja. Előadása révén, amit korábban „csak” szép dísznek láttunk, az immáron értelmezhető információvá vált a számunkra.

Bár még jó pár órán keresztül hallgattuk volna *Alexa László* előadását, gyomrunk korgása és vendéglátóink sürgetése jelezte, hamarosan más jellegű örömeinkben lesz részünk – megkóstolhatjuk a helyi konyha remekeit. Visszatértünk a Művelődési Házba, ahol szépen terített asztalok vártak bennünket. Eddigi kísérőink, *Pallagi Tibor*, *Hudoba Gyula* és kedves felesége, *Edit* asszony mellé *Nyíri Róbert kanonok úr* és *Elődné Lukács Erzsébet* jegyzőasszony is csatlakozott hozzánk, hogy együtt ebédeljünk. Nagyon megtisztelő volt, hogy a község teljes vezetése időt áldozott ránk, hogy akár csak egy ebéd erejéig találkozzon velünk. A búbos csirkecomb, ami helyi specialitás és a saját kezűleg nyújtott házi rétes igazi kulináris élvezetet nyújtott. A bajnai közüzemi konyha munkatársai nagyon kitettek magukért: nemcsak ízletes falatokkal, hanem kedves kiszolgálással is fokozták kényelmünket.

A pincészetben.
Fotó: Török Csaba

Kirándulásunk utolsó állomásaként a közeli Őr-hegyre buszoztunk, ahol a Szent Donát Borbarát Egyesület tagjaiként a polgármester és az alpolgármester urak borkóstolóval vártak. A nagyon igényesen kialakított Őr-hegyi pince és a családi-baráti-falusi rendezvényeknek kiváló helyet adó terasz szépen illeszkedik az erdei környezetbe. A lemenő Nap sugaraiban fürdőzve és finom borokat kóstolgatva itt ért véget látogatásunk Bajnán. Nagyon köszönjük vendéglátóinknak a kedves fogadtatást és az egész napos időt, melyet arra szántak, hogy mindenhova elkísérjenek bennünket és megismertessék velünk Bajna értékeit, szépségeit.

Kedves KLIKKelők!

Kedves Klikkelők! A Kemlib jelenlegi számában egy újabb tematikus hírválogatással jelentkezem. Most a legnagyobb közösségi oldalak háza tájáról szemezgettem egy-egy hírt. Lássuk, mi történik napjainkban a szocial médiában!

Vitéz Veronika rovatvezető

Hírek a közösségi média világából

VITÉZ VERONIKA

Újjászületett a Google Plus

Úgy tűnik, azoknak lett igazuk, akik akkor, amikor kiderült, hogy a Google közösségi oldala nem lehet versenyképes a Facebookkal, azt jóslták, hogy a projekt nem vész el, csak átalakul: marad a közösségi oldal funkció és szerkezet, de nem általános közösségi tér lesz, hanem eltolódik a tematikus fórumok, illetve a kisebb közösségek irányába. Forrás: http://itcafe.hu/hir/uj_google_plus.html

Introducing the new G+

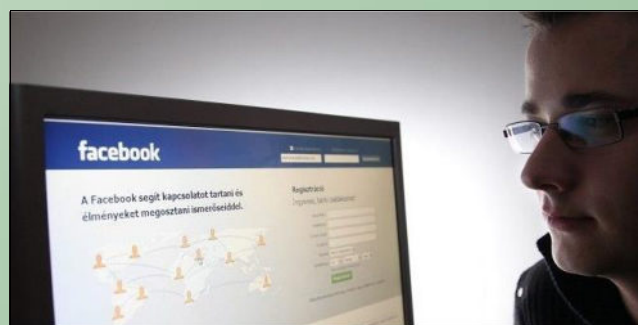
A magyar hatóságok egyre több adatot kérnek a Facebooktól

A Facebook tegnap közzétette legújabb [jelentését](#), melyben arról számolnak be, hogy 2015 első félévében a kormányzatoktól hány hivatalos adatkérés érkezett hozzájuk, és ezekből hányat teljesítettek részben vagy egészben. Forrás: http://itcafe.hu/hir/facebook_adatkeres_2015_elso_felev.html

Magyarország 2015. január - 2015. június		
Jelentés kiválasztása: 2015. január - 2015. június		
Magyarország – adatkérések		
We respond to valid requests relating to criminal cases. Each and every request we receive is checked for legal sufficiency and we reject or require greater specificity on requests that are overly broad or vague.		
Összes kérelem	Kért információk / felelt	Azon kérelmek százalékos aránya, melyeknél legalább az adatok egy részét átadtuk.
185	224	36.22%
További tájékoztatásra lenne szükség jelentéseinkkel. A kormányzati kérelmekről szóló jelentés megtekintése		
A jelentések bemutatása oldal felkeresése		

Közösségi médiával esélyesebb állást találni

Az Adecco 2015-ös munkaerőpiaci trendeket vizsgáló kutatásából kiderül, hogy az álláskeresősek tekintetében erőteljesen nő a közösségi média szerepe. A közösségi hálózatok között a LinkedIn a legnépszerűbb, miközben a Facebook inkább az egyéb úgymond szociális aktivitások tere, ahol azt ellenőrzik le, mit írnak egy adott cégről. Forrás: <http://www.hirado.hu/2015/11/13/kozossegi-mediaval-eselyesebb-allast-talalni/>

Bajban van a Twitter

Az elmúlt 3 hónapban mindössze négymillió új felhasználót tudott felmutatni a Twitter, ami önmagában nem kis szám, azonban összehasonlítva a többi nagy közösségi oldal bővülésével, már nem is annyira jó eredmény. Forrás: http://hvg.hu/tudomany/20151030_Bajban_van_a_Twitter

10 magyar Instagram-oldal, amitől garantáltan éhes leszel

Aki egy kicsit is aktív az Instagramon, tudhatja, hogy ételfotót posztolni szinte mindenki szokott. De igazán gusztá ételfotókat nem tud mindenki. Mi most összeszedtük a 10 legjobb magyar Instagram-oldalt gasztrotémában, amelyek nézegetésétől garantáltan éhes leszel. Forrás: <http://www.nlcafe.hu/gasztra/20150825/gasztra-instagram-kulfoldi/>

Letarolhatja a zenepiacot a YouTube

Megjelent a YouTube Music zenei alkalmazása Android és iOS operációs rendszerre, a lépéssel a Google alaposan átformálhatja a zeneipart - írja a vg.hu. A szolgáltatást 14 napig ingyen lehet kipróbálni, ezt követően azonban a havonta 9,99 dollárba kerülő YouTube Red előfizetésére lesz szükség, ha valaki ki szeretné használni az alkalmazás nyújtotta előnyöket, hiszen így hirdetések nélkül, akár offline módban is hallgathatja kedvenceit. Forrás:

http://hirek.prim.hu/cikk/2015/11/18/letarolhatja_a_zenepiacot_a_youtube

2015 október - november

NAGY EDIT

1.
A felvidéki magyar könyvtárosok szakmai napja
Ipolszágon / Pásztor Péter. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 10. sz. (2015. október), p. 39-41. - ill.
2.
A Helytörténeti Kerekasztal 68. ülése / Barakka Gábor. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 10. sz. (2015. október), p. 54-55. - ill.
3.
A komáromi tűzrendőrség története : kiállítás / Sóvágyó Zsoltné. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 10. sz. (2015. október), p. 17-18. - ill.
4.
A múlt ismert állomásai / V. T. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 26. évf. 266. sz. (2015. november 13.), p. 1., 3. - ill.
5.
A rendíthetetlen ólomkatona : Crespo Rodrigó volt a Mesesarak vendége / Zs. K. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 26. évf. 279. sz. (2015. november 28.), p. 1. - ill.
6.
A római időkre emlékeztek : gazdag éremkincs és aranypénzlelet került elő Brigetio területéről / V. T. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 26. évf. 273. sz. (2015. november 21.), p. 2. - ill.
7.
Ablak egymásra / Tarjáné Tihanyi Tímea. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 10. sz. (2015. október), p. 16-17. - ill.
8.
Agora-díj elsőként / Kiss T. József. - In: Kisalföld : a család magazinja : komáromi kiadás. - 70. évf. 275. sz. (2015. november 24.), p. 1, 8. - ill.
9.
Az aradi vértanúk utolsó napja : Kemény Krisztián előadásáról / Horváth Géza. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 10. sz. (2015. október), p. 51-52. - ill.
10.
Az internet veszélyei / Pulai Violetta. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 10. sz. (2015. október), p. 14. - ill.
11.
Biblioterápiás előadás Bartos Évával / Makuvek Nóra. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 10. sz. (2015. október), p. 19-20. - ill.
12.
Bűvészshow-műsor a könyvtári héten / Goldschmidt Éva. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 10. sz. (2015. október), p. 47. - ill.
13.
Csiffáry Gabriella könyvbemutatója Dorogon / Kovács Lajos. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 10. sz. (2015. október), p. 26-27. - ill.
14.
Egészségnap a dorogi könyvtárban / Gurinné Pintér Gabriella. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 10. sz. (2015. október), p. 27. - ill.
15.
Együtt örültünk olvasóinkkal / Dományi Zsuzsanna. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 10. sz. (2015. október), p. 21. - ill.

16.
Élet a könyvek között : nem csak mesével várják a kicsiket a bibliotékában / Zs. K. - In: A mi Tatabányánk : Tatabánya Város Önkormányzatának magazinja. - 5. évf. 11. sz. (2015. november 6.), p. 9. - ill.
17.
Év végi színes programok a városban. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 26. évf. 280. sz. (2015. november 30.), p. 4. - ill.
18.
Évfordulós emlékülés Komárom-Esztergom megyében / Kissné Anda Klára. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 10. sz. (2015. október), p. 59-63. - ill.
19.
Fókuszban az ismeretszerzés és a tanulás lehetőségei számítógép és mobil eszközök bevonásával / Szilassi Andrea. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 10. sz. (2015. október), p. 11-14. - ill.
20.
Galaktikus utazás a Kutatók Éjszakáján : öko-est az Edutus Főiskolán / Nász János. In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 10. sz. (2015. október), p. 42. - ill.
21.
Hasznos linkek nyelvtanulóknak / Vitéz Veronika. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 10. sz. (2015. október), p. 64-65. - ill.
22.
Hírek a gyermekkönyvtár októberi eseményeiről / Zimonyi Zsanett. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 10. sz. (2015. október), p. 49. - ill.
23.
Hunyadi 10 / Petrozsényi Eszter. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 10. sz. (2015. október), p. 19. - ill.
24.
Idősebbek járnak inkább könyvtárba : a beiratkozott olvasók között négyszer több a női olvasó, mint a férfi, legkevesebben vannak a 15-25 év közöttiek / Gecsei Ádám. - In: Kisalföld : a család magazinja : komáromi kiadás. - 70. évf. 264. sz. (2015. november 11.), p. 8. - ill.
25.
Játékos vetélkedő gyermekeknek / Pál Nikolett. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 10. sz. (2015. október), p. 50. - ill.
26.
Jól haladnak a művelődési ház szigetelési munkálataival. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 26. évf. 259. sz. (2015. november 5.), p. 2.
27.
Királyfikról és királylányokról meséltek a Magyar Népmese Napján / Mennerné Papp Márta. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 10. sz. (2015. október), p. 46-47. - ill.
28.
Könyves szerda. - In: Kisalföld : a család magazinja : komáromi kiadás. - 70. évf. 258. sz. (2015. november 4.), p. 8.
29.
Könyvgyűjtés a felvidéki magyar könyvtáraknak / Pásztor Péter. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 10. sz. (2015. október), p. 41. - ill.
30.
Könyvtár, értéktár : a Komárom-Esztergom megyei XLIV. Könyvtári Hét szakmai nyitó programjáról / Feketsné Kisvarga Anita. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 10. sz. (2015. október), p. 5-7. - ill.
31.
Könyvtári heti rendezvényeink / Deák Anikó. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 10. sz. (2015. október), p. 29-30. - ill.

32.
Könyvtrailer pályázat a tatai könyvtárban / S. N. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 10. sz. (2015. október), p. 21-22. - ill.
33.
Köztünk élnek: Varga Dezső restaurátor / Csombor Erzsébet. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 10. sz. (2015. október), p. 24-25. - ill.
34.
Lábatlan és Karva : élménybeszámoló az MKE Komárom-Esztergom Megyei Szervezete őszi kirándulásáról / Feketsné Kisvarga Anita. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 10. sz. (2015. október), p. 56-59. - ill.
35.
Lássuk, miből élünk! : az egészséges táplálkozásról gyermekeknek / Fink Noémi. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 10. sz. (2015. október), p. 16. - ill.
36.
Megdermedt fény a könyvtárban. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 26. évf. 258. sz. (2015. november 4.), p. 2. - ill.
37.
Megteltek a könyvespolcok. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 26. évf. 260. sz. (2015. november 6.), p. 4.
38.
Megújult a sári könyvtár / Sziluka Zsuzsanna. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 10. sz. (2015. október), p. 31-34. - ill.
39.
Megyénk könyvtárai a sajtóban / [Összeáll.] Nagy Edit. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 10. sz. (2015. október), p. 66-70.
40.
Méltó helyet kapnak végre a könyvek. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 26. évf. 264. sz. (2015. november 11.), p. 4.
41.
Mesesarok : [hír]. - In: Kisalföld : a család magazinja : komáromi kiadás. - 70. évf. 278. sz. (2015. november 27.), p. 12.
42.
Mindenki karácsonyfája, vására és programja : Vársáry André koncertjével, népdalköri találkozóval és mézeskalács-kiállítással kezdődik az ünnep / W. Zs. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 26. évf. 276. sz. (2015. november 25.), p. 4. - ill.
43.
Móra Ferenc mesevetélkedő / Adorján Mária. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 10. sz. (2015. október), p. 18. - ill.
44.
Nem szabad félni az élettől! : Tari Annamária volt a legutóbbi vendég az oroszlanói könyvtárban / W. Zs. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 26. évf. 271. sz. (2015. november 19.), p. 2. - ill.
45.
Okostelefon- és tabletsuli Kelenföldön (is) / Szilassi Andrea. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 10. sz. (2015. október), p. 44-45. - ill.
46.
Októberi kiállítások a József Attila Megyei és Városi Könyvtárban / Nagy Edit. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 10. sz. (2015. október), p. 15. - ill.
47.
Olvassunk együtt a könyvtárban! / Dollmayer Bea. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 10. sz. (2015. október), p. 20. - ill.

48.
Országos Könyvtári Napok Oroszlányon / Szlezákné Molnár Katalin. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 10. sz. (2015. október), p. 28-29. - ill.
49.
Összkomfortos falu : túl az évszázad legnagyobb beruházásán : fontos évszámok a könyvtár falán / Palásti Péter. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 26. évf. 265. sz. (2015. november 12.), p. 4. - ill.
50.
Rendhagyó napló egy program megvalósulásáról / Mikolasek Zsófia. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 10. sz. (2015. október), p. 35-36. - ill.
51.
Segítik a könyvtárakat : egy jó gyerekkori olvasási élmény képes nevelni / W. Zs. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 26. évf. 260. sz. (2015. november 6.), p. 2. - ill.
52.
Súr és Nagysáp megújult könyvtárai / Mikolasek Zsófia. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 10. sz. (2015. október), p. 31. - ill.
53.
Tervek a Mária-zarándokút mentén : Vértestolna - óvoda, iskola és civil csoportok is működnek az alig több mint félszáz lelkes településen / Harmados Oszkár ; Kiss T. József. - In: Kisalföld : a család magazinja : komáromi kiadás. - 256. sz. (2015. november 2.), p. 8. - ill.
54.
Testvérekönyvtári kapcsolat az Anton Bernolák Könyvtárral / Kissné Anda Klára. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 10. sz. (2015. október), p. 37-38. - ill.
55.
TextLib alapfokú tanfolyam a kistelepülési könyvtárosok számára / Mikolasek Zsófia. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 10. sz. (2015. október), p. 31. - ill.
56.
Varázslatos képek / Goldschmidt Éva. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 10. sz. (2015. október), p. 48. - ill.
57.
"...virág volt a vers..."Versmondó verseny 50 év felettieknek a könyvtárban / Kovátsné Várady Eszter. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 10. sz. (2015. október), p. 22-24. - ill.
58.
Wendy Freedman a csillagászat 21. századi eszközeiről és lehetőségeiről : előadásajánlat a TED-ről / Szilassi Andrea. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 10. sz. (2015. október), p. 43. - ill.
59.
Zabhegyező Rozsban a fogóként. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 26. évf. 267. sz. (2015. november 14.), p. 4.
-